Контрольный экземпляр

Массо а мехкий пролетареш, вlошагlхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувла 1923 шера дена ● ЕРА, 21 ФЕВРАЛЬ, 1980 ШУ. ● № 23 (5133). ● Мах 2 кепиг.

В. И. ЛЕНИН ВАЬ 110 ШУ ДИЗАРА НАКЪАДОЛХАШ

19 АПРЕЛЬ — Ерригсоюзни коммунистически СУББОТНИК

НИЗАШ ОАРЦАГIДАЬХА

В. И. Ленин вань 110 шу дуза ди дикача толамашца белгалдаккха лаьрхlад Сунженски района «Заветы Ильича» колхоза къахьегамхоша. Коммунистически субботник долча дийнахь колхоза кхашна, фермашка болх беш, станий, кхьча производственни участкий территореш цlенъеш хургва 100 совгlа сагl.

Алхасте 200 га дlайоrlаргья, ферма гонахьарчи карта кlпр тохаргья, контора хьалхашка знаш дlадоrlаргда. Уж балхаш деш колхоза контора, юртарча культурни учрежденей болхлой хургба. Хlьта механизатораш цу дийнахь бlаьстан юххье доакъара лаьрхlа дlайинача культурашта культиваци еш, хьакиlаш, кхыйола культураш дlаюаш хургба.

Субботник долча дийнахь цар даьккха 350 сом алапи пятилетка фонде дlачудала лаьрхlад.

* * *

Дика къахьегаш хьа йоьгlа Сунженски районе колхозий, совхозий кхашна минеральни органически удобренеш дlакхухьаш йола Сунженски районера «Сельхозхимия» яхача объединене коллектив. Дlабахача бетта 25 эзар тонна удобренеш дlайихьай цар планагlа 20 эзар тонна мара йоацача. Дика болх беш хьайоагlа Беляева култалду мехотряд. Механизатораша А. Ганшина, А. Матушева, В. Ребикова шоай дийнахьара нормаш кхоачашъю 130 — 150 процент.

Дика новкъостал деш ба фермашка доакъар хьатlакхухьаш бола шофераш а. Царна юкъе ба М. Цечоев, М. Галаев, В. Алексеенко, Г. Мержоев, кхыбараш. Цар дош деннад «цlеча шоаттдийнахьа» шоай дийнахьара нормаш 150 процент кхоачашъе.

С. АЛИХАНОВ.

●

БЕРРИГНЕША ДАКЪА ЛОАЦАРГДА

«Цlеча шоаттдийнахьа» балха арвнаргва Грозненски макаронни фабрике къахьега веррига 95 саг. Царех дукхагlбараш цехашка продукци кийчъеш хургба. Шоай балха нормаш тlехкхоачашъеш берригнеша къа а хьегаш цу дийнахьа арахецаргья 5,5 эзар сома мах 20 тонна тайп-тайпара продукци.

СССР 30 шу дизара цlерагlча Грозненски химически завода № 16 йолча цеха химикаш социалистически къовсам хьалха латташ хьайоагlа. Къаьстта дика болх беш хьалхарча белгалъяьна я укхаза коммунист Клименко Иван Иванович верте латтача смена «подвижник». Массехк смени балха гоьзал йолаш ва сменера хlора аппаратчик. Цудухьа вlаштlехьдоал цар тlейнйна декхараш массехк а тlехкхоачашде. Сменерча химикашта юкъе дикагlбарех доархlаш ба Юсова Клавдия, Галушко Борис, Хмелевская Людмила, Клименко Людмила, кхыбараш.

СУРТА ТlА: (аьрдехьара лаьттехьа) аппаратчикаш К. Юсова, Б. Галушко, Л. Хмелевски, Л. Клименко, смена начальник И. Клименко.

З. БАТЧАЕВА сурт.

БАЬЧЧА ЮБИЛЕЙ СИЙНА

«Электроприбор» заводе шь бlаь совгlа саг ва баьчча юбилея сийна лакха социалистически декхараш тlа а ийца къахьегаш. 22 апрелага кхоачаш шоай пятилетка чакхйоаикхаргья аьнна дош деннад цар массане а.

Хlьта шоаш лаьрхlар чакхдоалихаш оамал йолаш ба завода хьалхалатта болхлой. Хlаьзле 75 саго рапорташ деннад пхе шера заданеш кхоачашъярах.

Царех ба токареш М. Костоев, М. Непрелин, Е. Щербанов, фрезеровщикаш Ю. Касьянов, А. Скребнев, полировщицаш И. Новикова, Н. Гелимханова, кхыбараш. Уж хlанз 1981 шера март бетта чотагlа къахьегаш ба.

Хоржамаш гарга гlертача укх деношка шоай балха хьинар кхы а айдьд прибористаша. Дукха ха йоацаш «Халкъа боазаме къахьегама дисциплина дlахо чlоагlъярахи кадраш хувцалуга кlезигдарахи» КПСС ЦК, СССР Лакхехьарча Совета Президиума, СССР Министрий Совета сопам арабаьнча «Тlехдика дисциплина йола бригада яха цlи йоаикхаргьа» аьнна боаам дlабелабир предприяте, хlанз из хьалхаьцаб ерригача коллективаша.

С. МАЛСИГОВ.

ШУРА — ДУККХАГlА

ДИКА КЪАХЬЕГА ЛАЬРХlАД ОАХА

«Назрановский» совхоза Пхьилекъонгий - Юртарча отделенера къахьегамхой шоай балха гlулакх тоаде лаьрхlа ба. Уж тоалургдолга болх бе са новкъосташта ховлга дика гуш да. Тха ферме балха мел болча кьха дега гlоадьхад хlанз укхала хиндача хувиамаша.

Дlадахача 1979 шера лаьрхlа тоадьд ферма коа, лаакхъяй корпусаш, массе метте болх беш я кхо крадоахха транспортераш. Хьайбашта доакъар кулгашца дехкаш хиларах хала болх бора оаха дlадахача шераша. Хlанз кормораздатчико дехк из. Тхо долча цхьаькха керда хlама а чакхдаьккхад. Доакъар укх шера къе долга кхета а деш хьайбаша дикагlа дуаргдолча тайпара лаьрхlа кийч а дийна мара дехкац. Цу гlулакха хьалхе а кийчо яьр совхоза специалисташа. Иштта йоакхо ябах тlехь - тlехьагlа алсамйоалаш латт шура, дикка тоалешад доахан.

Тхона юкъе дика толамаш а довхаш, лlамагlчарна шой опыт дlа а луш болх беш я доярка Дзаурова Асьет. Дукха ха я из ферме болх беш йола, дика лово цунна шой гlулакх. Шерра социалистически яхь я йоаржаль, ше-ше хьалхаяла гlерташ къахьегаш ба тха доярхаш. Къаьстта дика къахьег Антилиева Сабайдас, Магомедова Зинас, кхыбараша.

Сайоlа миттиг а тоаль оаха. Тха цlеча уголоке а телевизор, радиоприемник. Лоаца аьлча, хоаи я цу чу.

Хьайбаш леладерий дегаш гlоздоахаш хоаье хинар январь беттара шура йоккара план кхоачашъярах. Пачхьалкхенна дlаенна 28,2 тонна шура планагlа 27 тонна йолаш. Цу бетта хlара айса кхоабача lаттагара 232 килограмм шура яьккхай аз. Из планал дикка совгlа я.

В. И. Ленин вань 110 шу дуза ди кердача толамашка дездерда оаха.

З. АИДАЕВА,

«Назрановский» совхоза Пхьилекъонгий - Юртарча отделене доярка.

18—19 ФЕВРАЛЕ ШУРИ ФЕРМАША БАЬЧА БАЛХА ХЬОКХАМАШ ГОЙТАШ ЙОЛА СВОДКА

Районаш	Хlора lаттагlо дийнахьа язлур (кг): 1979 ш.	1980 ш.: [illegible]	1980 ш.: Укх шин дийнахьа	Язъхкина шурал тоалъяр (проц.)	[illegible] (проц.)
Шелковской	6,5	5,7	5,7	89	94
Гудермесски	5,4	5,3	5,3	81	78
Наурски	6,1	5,1	5,3	84	54
Назрановски	5,1	4,9	5,0	81	75
Урус-Мартановски	5,2	5,0	5,0	84	85
Грозненски	5,1	4,7	4,8	83	61
Шалински	4,6	4,2	4,2	82	53
Ачхой-Мартановски	5,0	4,1	4,1	84	60
Сунженски	5,0	4,1	4,1	85	79
Малгобекски	3,9	3,1	3,3	73	41
Надтеречни	3,8	3,0	3,1	65	65

ХЬИНАР ЛАЬГl ЦА ДОЛИЙТАШ

lуйрийна хьалболаш латтача маьхка эlанараш lуйрийтарча дедках чакх а яьна. Малгобекски УБР № 13 йолча буровое (Даьттагlа) чуийлхар. Цу сахьате устанома металлически оагlалаш тlа кхухкаяла яьлар эlанарий сердилгаш. Таташ а лаьгlделча санна хийтар, болх а сакъердамегlа дlаболабелар. «Вираl» — ше шийна команда луш санна цlогlа техар бурильщика Николай Иванович Чеботаева, колонна аргlанара сенци айеш ше воаллаш. Шортига урагlа долх шlараш, тlенкха юха а — lоlаl. Из еррига операш чакхйоаккхаш массехк минута мара ха йоаш Николай Ивановича.

— Хьадувцал, миштад гlулакхаш? — хетт буровой начальника А. Н. Заева Чеботаевга.

— Долла хlама дика да, — жоп лу вокхо.

Ди дlадоладеннад. Опытни бурильщика Николай Иванович Чеботаева смене массаэардар санна дола ди. Цхьа минута ха техьа ца йоаеш, масс тайпарча балхех хьалдиэза хургда из.

Гаьнна лоамашка я № 13 йола буровой. Атта дац цига кхача, lалаьмате хала ба никъ. Бурувдеттараша кlираш довх цига lеш, цул тlехьагlа вахташ хувц.

Байнача бетта планах дика лоархlайнр из коллектив, чlоагlача лаьттан тlоапех 1160 метр бурув а теха. Бурув тохара балхий Малгобекски управленерча бурув деттача бригадашта юкъе В. И. Ленин вань 110 шу дизара сийна лелаьча социалистически яхье хотьаьлар из. Хlанз а шоай позицеш дlахецаш бац нагий нах: хlера денна юкъера лаьрхlача беш бола болх 115—117 процент ба.

Смене болх беш пиlс сагва, геттара бе-бе а, цхьабаьяа, чlоагlгlа барт тайна а волаш. Масала, бурувдеттар Николай Иванович Чеботаев. Эгара воккхагlа, эгара дукхагlа опыт йоаш вар. 40 шу гаргга ха я из бурув деттача болх бу, дики кьона смена кийтъю. Дукхахча нагийча наха, шоаш профессия караерзаеш, из волча чакхьаьккхай школа.

Николай Ивановича хьийха ва бурувдеттачун гlоача Висит Керлоев. Эсхаре гlулакх даь воалташехьа а, 1976 шера вера Висит балха, Чеботаева смене нийсаелар. Бурувдеттачун болх lалаьмате чоалхаве а гоьзал эшаш а ба. Опыт йолча говзанчагара хlанз а «урокаш» ийсш ва Висит.

Дагадоххарагlа аьлча, сменин специальносташ lомаелга — вахта хlара члена хlана яц аьнна оамал я.

Бурувдеттачун гlоача волаш Иван Захарович Корнилова болх бу дукха ха я. Хlаьта цо а новкъостал ду кагирхошта хьехам луча.

Бригаде дукха ха йоацаш баьхкаб комсомолец Бабкин Михаили Батманов Александри. Михаил мехкдаьтта техникуме заочно дешаш ва. Массава а ва цуи йоакхо еш. Цудухьа ший керда специальность тоьва сиха lомаш цо.

Михаил болх баь а аьнка, массехк минута мукъавалаpга хьежаш вагlа со, из мукъа ва вальлаьге а хьаттар аз цунга:

— Михаил, хьа дешара новкъостал дой хьона балхо?

— Чlоагlа ду. Дика практика лу сона цо укхаза. Техникуме аз экзаменаш дlалуча хана атта я сона. Хlана аьлча уж еррига операцеш аз айса ю. Бакъдар аьлча, боккхагlбоча новкъостий гlо доацаш-м дац, цар чlоагlа новкъостал ду сона. Сона хетачох, деша вагlача хlаранена хиланза аргйоацаш я цу тайпара практика.

— Шун смене малагlа дешa и?

— «Цаl массанена тlехьа, массава а цхьаннена тlехьа!»

Кагийча наьа хlара денна бакъду из шоай хьинареча балхаца. Кхыча тайпара къахьега вар йиш а яц.

...Цхьан боарамагlа болх бу станоко, колоннаш урагlа а кхухьаш. Цхьан мугlарагlа дlаотт хьалтlаьххача турбай йlаьха секцеш. Кхоана юха а шоай белгалонга кхоачаш кlоаргга лаьттах чугlоргья уж. Болх беш я Н. И. Чеботаева вахта. Сийлахь-воккхача баьчча В. И. Ленина сийлахьча юбилейна шlй совгlат кийчдеш я из.

А. АРЧАКОВ.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕ ХОРЖАМАШ ДАРА ЙОЛЧА ЦЕНТРАЛЬНИ ХОРЖАМИЙ КОМИССЕ

Селхан хилар Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета хоржамаш дара йолча Центральни хоржамий комиссе арllанара заседани. Цига дийцар вортlаьлгlа хоржача Нохч - Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совете хоржамаш дара еш йола кийчо чакхъяларца дувзденна дешаш юхейисача хана Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совете деча хоржамий итогаш ярен депутаташта регистраци ярен дувзденна дола Центральни хоржамий комиссе декхараши.

Комиссе ладийтlар вортlаьлгlа хоржача Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совете хоржамаш дара йолча Центральни хоржамий комиссе членаша Ю. Я. Зиборова, Х. У. Курбанова, В. Г. Горина, И. А. Абадиева, К. Ф. Кулебякина даьча хоамашка. Цар дийцар хоржамашта йола кийчо чакхъяларах, Сунженски, Надтеречни, Наурски, Назрановски, Шелковски районашка хоржамий комиссеши бувзама организаци кхаж тассара леламах йола дешеши хоржамий итогаши хьаьаца а дlатеда а найча хиларах.

Докладашкан къамаьлаш деши белгалдаьхар хоржамашта хьалхара еррига мероприятеш массе моттигашка шоай ханнахьа чакхъевлаш хилар. Кийч а даь ханнахьа участкови хоржамий комиссешка дlакхоачадаьд хоржамий бюллетенаш, харжархой списокашка хьежа боалаш латт.

Участкови хоржамий комиссешка йолаш я еррига хоржамий документаци.

Къамаьлаш даьраша дийцар чакхйоалаш латта хоржамий кампани советски нахьа чlоагlа хьилар айдаларца белгалйоалеш хиларах.

Хоржамий комиссеша баь боккха болх белгал а боанкхаш къамаьлаш даьраша тернам тlабахийтар хоржамаш лакхача боараме чакхдаха деза хилара. Къамаьлаш даьраша аьлар, телефонни бувзам дика хилийтар lалашдара къаьстта чlоагlа тернам тlабахийта беза.

Центральни хоржамий комиссе хьажа а хьажа чlоагlийр ший полномочеш кхоачашъярца ювзаенна цаьа йола мероприятеш.

Деррагача дийцача дешашта йоагlаш йола решенеш тlайеццар Центральни хоржамий комиссе.

МЕХКДАЬТТАХОЙ КЪАХЬЕГАМА ВАХТА

В. И. Ленин вань 110-шу дузача цlейна, хоржамаш хулача денна дикача къахьегама толамашца вахьабоах «Старогрознефть» НГДУ мехкдаьттахой. Пятилетка диъ шера план хана дукхка хьалха кхоачаш а яь, пачхьалкхен планал совгlа цар даьккхар 344 эзар тонна мехкдаьтта. Тlехкхоачашяьй цар укх шера январь бетта план а. Заданел совгlа даьккхад 500 тонна мехкдаьтта. Къахьегама оасарле лаккъара заданий цхьа процент гаргга тlехкхоачашъяьй. Планал совгlа продукци махала лиххарах дукхьал дlабахача цхьан бетта мехкдаьттахошка пачхьалкхенна баь пайда 35 эзар сом да.

Февраль бетта заданел совгlа 800 тонна. В. И. Ленин вань 110 шу дузача денга кlачалехьа пи эзар тонна мехкдаьтта планал совгlа даккха социалистически декхараш тlайийцад мехкдаьттахоша. Шоай дош гlулакхашца чlоагlду цар. Укх февраль бетта хьалхарча итт дийнахьа «Старогрознефть» НГДУ коллективо даьккхад 120 эзар тонна мехкдаьтта, цох заданел совгlа дар 200 тонна а болаш.

Сеххачарчул такха дикагlа, тахакарчул кхоана дикагlа къахьегаргда яхача девизагlа шерра социалистически яхь а йоаржаль, хьинаре къахьегаш я кьона инженераш, мехкдаьттахой Крусинский Сергей, Ковалев Юрий, Шарадин Игорь, Шинкаренко Геннадий, Бабуков Георгий нарте латта бригадаш. Планал совгlа эзара дукхагlа мехкдаьтта даьккхарех я уж бригадаш.

А. ТИЩЕНКО.

ЛЕКТОРИЙ СЕМИНАР

Самардийнахьа хилар республика партийни комитетийи РСФСР «Знание» яхача Общества Нохч - Гlалгlай республикански организаци лекторий - международни-кийи экономистийи семинар. Цига йийцар укх тайпара темаш: «Пятилетка диъ шера итогеи Нохч - Гlалгlайче социально - экономически дегlайоалаяра пятилетка чакхйоалача шера декхарехи» (лектор — Нохч - Гlалгlай АССР Госплана председатель Е. В. Брыксин), «Гаргарчен Юкъерчен Малхбоалера хlанзара хьал» (лектор — РСФСР «Знание» яхача Общества республикански организаци правленерча СССР арахьарча политикаиек дунен халкъашта юкъерча отношенешта пропаганда яра йолча lилма - методически совета бюро член В. А. Никольский), «Американски империализма хlанзара арахьара агрессивни политика» (лектор — РСФСР «Знание» яхача Общества член, отставкера полковник А. К. Забияко).

Гулбеннараша даьча деррига хаттарашта жоп а деннар семинаре.

Доазол дехьара хоамаш

КАБУЛ, (ТАСС). Бахтар яхача агентствас араяьккхай ДРА правительства заявлени. Цу тlа гучадоаких законагlа доацаш Хафизулла Амина кликас лечкъадаь пачхьалкхен ахчеи граждани шоай хlамаши. Даьча тохкамаша, йоах заявлене тlа, хьахьокх Х. Аминен цуаца барта хиннарашек эхь ца хеташ, псевдореволюционни лозунгашта тlехьешка хьула а луш, баха нах бовхаш, цар средствашта конфискаци еш дlадаьккхар шоай доалахьа а дерзадеш. Цу зуламхоша доазол арахьарча банкашка дlададахьийтача ахчан боарамаш миллиардаш афганаш ба. Аллха Хафизулла Амина шиi счете банке илла ахча 114 миллион афган да.

Афгански халкъа хьашташ кхоачаш а деш ДРА правительства, белгалдоах заявлене тlа, решени тlайцай Амина банда дlадаьккха ахча цун законагlа болча даьшка е цар тlехьенга дlанхоачале аьнна.

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). ООН Генеральни секретара викало хоам баь ма хиллара, К. Вальдхайм шах хиначун хьакъехьа Ирано оттадаь дешаш тахкара йола дунен халкъашта юкъера юристий комисси вlашагlъелла аьнна. Цуна юкъебахаб Алжира, Венесуэла, Сире, Франце, Шри Ланка вникалаш. Тегеране дlаяхийта лерхlача цу комиссе кхоачашде лерхlар — хиннача шахски режима зуламий хьакъехьа ирански оагlон йолаш йолча жалобашка моттиге хьажар а уж тахкар а да. Цул тlехьагlа комиссе генеральни секретарага доклад лургья, тlаккха цо из ювцийта Кхерамзлен совете дlачулургья.

Иранаца барт а болаш вlашагlъеллача комиссе бе безача балхах лаьца мехка президента А. Банисадра «Ньюсуик» яхача журнала интервью луш аьннад, хиннача шаха политикака анализ е йиш яц Ирана хьакъехьарча американски политикаца из ювзаш мара, аьнна. Комиссе дехкар да шахски режимо США-ца цхьана леладаьча гlуланкхий аспекташ lомаелга.

Американски заложникаш мукъабовлийтилга белгалдаьккхад А. Банисадра, еррига а вlашагlхийттача Штаташа Ирана хьакъехьара политика хувцарахи ирански халкъо хьадехар цар кхоачашдарахи тийша да, аьнна.

Пятилетка хьалхалаттараш

Сий дола къахьегамхо

Вай республике дика йовзаш я Веденски района XXII партсъезда цlерагlча колхоза тхьамка леладечун Зелимханова Наташий цlи.

— Боккха пайда бу лоамашна уккача колхозашта тхьамка леладаро. Цудухьа тха бонхаме а дукха дlадув из. Зlамига йолча хана дена лаьттанца деча балкаша безам болаш хинна со а тхьамна кхеде йолаелар. Юххьанца геттара хала хиннадале а, дехне яьнняц, — йоах хlана Наташас.

Леладе атта дац тхьамка, опыт йоацаш хилча хlаьта а. XXII партсъезда цlерагlча колхозе тхьамка дlаде доладеш из кхедара халонех бlу ца къожабеш, хьинар долаш нах эшар. Цу хана колхозе из культура лелае дукха мехкарий баьхкар, царех цаl — Зелимханова Наташа.

Опыт а йоацаш духхьашха болх дlаболабеча сага санна хала дар хьалха. Хlаьта а, хьалхарча дийнахьа баьчул дукхагlа а цикагlа а болх бе гlертар шоллагlча дийнахьа. Опыт йоацаше а, цхьаьцца толамаш даха вlаштlехьа доалар цун. Карагlдаьннчох кхоачамбеь lе оамал йоацача цо ха ме йоала кхы а оасарегlа къахьегар, дикагlа караерзае гlертар тхьамка кхедара гоазал. Тхьамкиш ги дlадийнача парникашка тайп тайпара lунал дора, тохкар мел хий диллача, малагlа удобрени тессача дикагlа да. Иштта караерзайир цо из культура кхеяра говзал.

Балха тlера, хьалхашка латта декхараш кхоачашдаре нах оарцагlбаха ховш, тхьамка кхеде болалуш мара боацача наха из культура лелаяра говзал дlаяла кийча йолга, хlаьта наха цун сий делга гуш болча колхоза кулгалхошна тхьамка леладеча звенона кулгалде оттаю из. Тlехьагlа дехке а баланзар. Цхьан шера 36,4 тонна тхьамка дlаделар звеноc пачхьалкхенна. Хlаьта тхьамка дохнера иттлагlча пятилетка план соахка кхоачашйир. Цуна дика хов тхьамкий лакха хьувкъам кхебара мел удобренеш яхка еза, хий дилла деза.

Хьаьнала къахьегарах, вахаца безаме. lимерза хиларах сий ду цун из йовзаш болча наха, колхоза кулгалхоша. Из я ВЛКСМ райкома член, юрта Совета депутат.

Вахара, саlаlра хьалаш тоадар дукха харжархоша шийна хьалхашка увттаду декхараш диц а далийтац, дизза кхоачашде а гlерт Наташа. Цул совгlа, из агитатор а политинформатор а я. Хургдолча хоржамех, мехка, республике хиннача хувцамех, сакъердам болча гlуланкхех дувцаш, парте XXV съезда хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашдара тlахьехаш колхозхошца беседаш чакхйоах, лекцеш еш цо.

Дlадаха шу толамца чакхдаьккхарех республикански газеташ тlа чlоагlдаьча сийлен Уйга тlа а йоаккхаш, эзар сом преми а луш, аргlа йоацаш «Жигули» яха машина эца бокъо елар Натащас кулгалдеча звено коллективана.

Укх шера чуэцаргболча хьувкъама лард йоллаш боахк хlана Зелимхановаш цун новкъостийи. Берригa шоай тернам тlабахийта къахьегаш ба уж парникашка низ болаш йола рассада кхее гlерташ. Хьалхашка латта декхараш цу сий долча коллективо укх шера а кхоачашдергхиларах шеко яц.

Х. ШАМИЛЕВА.

ХОРЖАМАШКА КИЙЧЛУШ

Н. Анисимова цІерагІча Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача заводе болх беш ба марксизма-ленинизма, экономически знанеий комсомольски дешарех школай дукха пропагандисташ. ДикагІа лоархІаш ба Разуваев Вячеслав, Гасанова Антонина, Кривенко Анатолий, Разумный Владимир, Башилова Людмила, Аракчеева Нина, кхыбараш.

СУРТА ТІА: (аьрдехьара аьттехьа) аргІанерча беседаш кийчо еш ба пропагандисташ В. Разуваев, А. Гасанова, А. Кривенко, В. Разумный, Л. Башилова, Н. Аракчеева.

З. БАТЧАЕВА сурт.

Хоржамашкара хоржамашка

КЪАХЬЕГАМА ТОЛАМАШЦА БЕЛГАЛДАЬННА ШЕРАШ

ИттлагІа пятилетка чаккхйоалача шерага кхаьчаб советски мохк. Масса а оагІонгахьара Іиламаца кІоаргга лоархІам бе йола КПСС XXV съезда решенеш кхоачашъяра низ тІаблахийтто къахьегаш ба болхлой, колхозхой, интеллигенци. Даьхен экономически духовни гана, цун оборонни низ дегІабоалабара, советски наьха вахар дикагІа а ираз долашагІа а хилийтара тІеэрзаь я уж решенеш.

ДІадахача шера халкъа боахама деррига довкъошна хьалха толамаш даьхад Назрановски района къахьегамхоша. Реализаци яра планаш кхоачаш а тІехкхоачаш а яьй промышленни предприятеша. Хьинаре къахьийгад дукхача тІишлой организацеша а.

Даьхен имбарашна планал совгІа ялат дІачуденнад, лоархІабаьб шура, фуаш, тха даккхара планах. Ялданел дукхагІа паччахьалкхенга схьай новртолаш, шекарни свеклаш. Толамца Іенгара доахаш да хьайбаш, бІаьстан белхашна кийчъеш я техника. Залаиеш толамца кхочашъяьй «Сельхозтехника» районни отделене, нефтебаза, районни потребительски обществе коллективаша. Планаш тІанйца социалистически декхараш дика кхоачашдир «Электроинструмент» заводо, мехлесхозо, АТП, города кхыча промышленни предприятеша.

Хоржамашта юкъерча хана город Назрань тоаярга дІадаккхийтад 450 эзар сом. Хьал а ль эксплуатаце дІасийнай 19 эзар квадратни метр мах чубаха цІенош, 2136 дешархочоа моттиг йола школаш, 140 моттиг йола дешин даха ха йоицачи берий учреждениеш. 14,5 километр лоархІам болаш бахача наха хий, 10,4 километр газ чуйиллай, 6 километр совгІа новкъа асфальт йиллай Назране. Ишта арахьара лампаш ехкай Скрябина, XIX партсъезда цІерагІчи, Бульварная, Мира, Коммунистическая улицашка, кхоалагІча микрорайоне. ДІастІай 17 эзар совгІа га.

Халкъа боахама планаши харжархой наказаши кхоачашдеш городе хьалъяьй 600 моттиг йола культура Дворец, автостанци, ресторан, тиняш, «Аэрофлота» агентство, кхыйола социально-культурни объекташ.

Политически, боахама, культурни вахара тайп-тайпара балхаш деш я Назрановски городской халкъа депутатий Совет. Парте XXV съезда, цул тІехьагІа хиннача КПСС ЦК Пленумий решенеш кхоачашъеш организационно-массови балха тІа дикка толамаш даьхад. Боахама, социально-культурни гІулакхаш, хоадам боллашагІа кхоачашде льнай горсовета исполком.

Хоадам боллашагІа, практически гІулакхашца айхха дувзаденнагІа хиннад тІехьарча хана исполкома кулгалдара гІулакхаш. Кулгалхошкара поаш-доал деча предприятей, организацей, учреждений балхах болча бехктокхамах доагІар хьадехилга лаккхденнад.

Горсовета сессешка, цун исполкома заседанешка тІехьарча хана дукхагІа дувца уттаду промышленни производстваш дІахо дегІайоалабарах, эффективности балха дикаги лаккхъярах, бахача наха культурно-бытовой гІулакхаш долга тоаларах, город хозъеш тоаярах, социалистически законаш телха ца дайтарах, общественни порядок лораярах дола вешаш.

Соахка духхьал цхьан шера 13 заседани, 5 сесси, гражданий 2 сход яьй Назрановски городской Совета исполкомо. Цига дийцад боахама, социально-культурни гІиншлошъяра, халкъа образоване, общественни порядок лораяра. Кхыдараш санна дола 80 дош. Уж нийчдеча дуцича депутаташ, квартальни улицайн комитетий активисташ, специалисташ города предприятей, учреждений, организацей викалаш юкъе болча 030 сато дакъа лаьцар. Совета сессешка, заседанешка, гражданий сходашка лаьрхІа уйла а еш нийчбалара, уж денаш лаьрхІа дувцира цахаддаш йоахко ю исполкомо. ТІахьожами тІанйца соцам кхоачашбарга къонилген — КПСС XXV съезда решенеш кхоачашъяра хьалаш, къахьегамхой письмоштара, жалобашкара, заявленешкара, ишта предприятешка, учреждешка организацешка граждана тІанйбелга вІаштІехьдаккхара балха хьали из тоадара де дезараш яха дешаш массадарча комиссеша хьачуеннача материалех дийцар сессе. Заседанешка дийцад дешаш: «КПСС XXV съезда дІадехарашка хьежжа городерча наха бытовой гІулакхаш дара хьалах, уж тоадара де деларех», «Вагонаш ханал дукхагІа ца лоаттаяра тІехьа лоаттабеча къовсаме города предприятей кулгалхоша законех лерттІа пайда ца эцарах», «Общественни порядок лораяра болча шоай лоІамоча халкъа дружиней болх дІахо тоабарах», «Идеологически, политико-кхетама болх дІахо тоабарах» бола КПСС ЦК соцам кхоачашбарах, кхыдараш. Деррига дешаш кІоаргга дувна а дувцаш тІанйлы йоагІаш йола решенеш.

Боккхача лоархІаме Программа хиларах тарра тІайийцар оаха «Идеологически, политико-кхетама болх дІахо тоабарах» болча КПСС ЦК соцамца дувзаденнача халкъа депутатий декхарех бола СССР Лаккхехьарча Совета Президиума соцам. Цу документа лоархІам боккха хилар кхета а деш болха перспективни планашта юкъедихьад кагирхошта интернациональни, атеистически, военно-патриотически кхетам белара дешаш.

Из болх лерттІа вІаштІехьбаккхара городерча хІара школана тІаьІоагІбаьб кхьннегара яхеннега кхачиалца лоІамерча халкъа дружинай депутаташ. Тоадаьд шийн гІулакхаш, квартальни улицайн комитеташи, активисташа дакъа лоацилга. Города йоккхагІа йолча предприятешка вІашагІъехкай партеи правительстван решенеш, соцамаш моттигашка кхоачашдара йола депутатски группаш.

Харжархой наказаш кхоачашдара Совето уттаеш а чІоагІъеш а йолча мероприятей эффективность лакхъяра ишта чІоагІа лоархІаме да йолаш йолча торонехи ресурсаи пайда эцилга. Царех я бюджета соплена тІера средстваш моттигерча Совета резервни фонд. Ишта цу гІулакхашка транспортни предприятей, организацей кхыча низех пайда эцача гражданаша дакъа лацар. ЯлхайтталагІча созыве депутаталла хержача кандидаташка харжархоша даьча 21 наказах 20 дІадахача шера кхоачашдаьд. ХІаьта хІанз кхочашдеш да юхедиса цхьа наказ.

Вай вахарерча общественно-политически событепта юкъе лоархІаме моттиг дІалоацаш да Советашкара хоржамаш дара гІулакхаш. Паччахьалкхени общественни гІулакхашта кулгалдеча къахьегамхой юкъеоэарш, цар граждански активность летІайоалаяра, уж шоай мехка дай болга хоаш хилара йола школа я хоржамаш дара йола кампани.

ХІанз вай мохк лаьрххІа кийчлуш ба Союзни автономни республикай Лаккхехьарча, ишта моттигашкарча Советашка деча хоржамашта. Хоржамаш делга — цар баллага боккъонца хьожилга, социалистически демократизм болх беш хилара йола сийрла масал да. Паччахьалкхен органашта нийсса хоржамаш дара балхашка дакъа лоац дукхача къахьегамхоша.

Боккъонца йолча демократически ларда тІа кхоачашду вайцига Іаьдалан халкъан юкъера гІулакхаш. Из тиина а хила йиш йолаш а дац цхьанна а буржуазни мехка.

Къахьегама доккхий толамаш доахача хана хул укх шерара хоржамаш. Берригача мехка а санна тха районна предприятешка, совхозашка шерра яржаш я В. И. Ленин ваь 110 шу дизара сийна йола социалистически яхь. Берригa низ тІабахийтаб иттлагІа пятилетка хаьал хьалха кхоачашъяра, общественни производства эффективность лаккхъяра.

1980 шера 24 феврале халкъа тешаме къонгаш, мехкарий — коммунистийи парте боацарийи йоаргІйоацача блока кандидаташ Іаьдала доал де харжа кхаж тассарца, КПСС чуренарахьарен хьаькъале политика хьаллоацаргья. Советски халкъ ленински наькъагІа коммунизмага дугаш йолча партена гонахьа цхьа барт болаш шоаш кхотабеннилга дІахойтаргда Советий мехка къахьегамхоша.

М. ХИДИРОВ,
Назрановски горисполкома председатель.

Деррига а кийча да

Союзни автономни республикай Лаккхехьарча, моттигерча Советашка хоржамаш делга вай мехка общественно-политически вахара йоккха событи я. Юххьанца дена цу гІулакхага дика кийчлуш ба алханкалинцаш. Укхаза болх беш я 2 агитпункт. Месликова Нина Александровнен Берсанукаев Лемен заведующей а болаш. Агитатораштца цхьана дика вІаштІехьбаьннаб цар хоржамашта хьалхара болх.

Юрта бахача нахаца вай мехкара а доазол дехьара а кердадараш дувцаш, В. И. Ленин ваь 110 шу дизара сийленца накъадахара хьалхашка латтача декхарех беседаш еш хиннаб агитатораш. Харжархой спискаш оттаьй, депутаталла харжа оттабаьча кандидатий вахарах, балха гІулакхех хьамаьлаш даьд цар.

24 феврале хоржамаш дара мел эшараш долаш хоза кийчъяьй агитпункташ.

Я. ЦУЕВ.

●

Хоза, наьха безам тІагІоргболча тайпара кийчъяьй Советски районерча Памятой ахача юртара № 53 йола агитпункт. Шийн ханнаьха дІа а болабеь хІанз шерра баьржаб укхаза РСФСР, Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Советашка, халкъа депутатий моттигерча Советашка хоржамаш дара беш бола кийчон болх.

Цига чуваьнначун цу сахьате бІарг кхет харжархошца чаккхйоахаргйолча мероприятей планах, цунна улув я агитатораша дежурство делаяра графин, участкови хоржамий комиссе члений список. Ишта, болх беш да укхаза «Справкай истол» а.

СалаІа чуваннача деша керда газеташ, журналаш, хоржамех дола литература, ловза безам болчоа шахматаш, шашкеш, эшарашоа музыка — из деррига долаш да укхаза.

ХІаьта агитатораш укх деношка салаІа ха йолаш бац. Шоай микроучасткашка бахача нахаца советски хоржамий системах, СССР керда Конституцех, В. И. Ленина ваь 110 шу дизара лакха ма доаггІара накъадаха дезаш хиларах беседаш еш ба уж. Цу балха лоаттам телаш ва агитпункта заведующи, юкъерча школа директор Гайтаев Адам Хамидович, шоай декхар тешаме кхоачашдеш ба агитатораш Гериисултанова Хеди, Бабченко Ольга, кхыбараш.

Г. СОЛТАГИРЕЕВ,
Советски района Памятой юртара агитатор.

■

Хоржамашка дика кийчъеннай Назрановски автотранспортни предприятера № 9 йола агитпункт. Харжархошна бахача моттигашка дІаухаш а, укхаза хьабаьхна вІашагІкхетача а лекцеш йийшай, беседаш яьй агитатороша, депутаталла харжа оттабаьча кандидаташца, вІашагІкхетаж хиннаб харжархой.

Ишта хоржамашта кийчояра болх дика дІаболабаь хьалхарча деношка дениз агитпункта эшараш йоакхо еш хьаенай автотранспортни предприяте партийни организаци. Партийни организацеша дага а боалаш агитпункта кулгалхоша хьалхе оттаьча планагІа баьб берриге болх.

Цу гІулакха белгалбаьшца дика къахьийгад агитпункта заведующе Нальгиев Османа, агитатораша № 3 йолча юкъерча школерча хьехархошка Точиева Хьаде, Самтиева Раяс, Барахоева Любас, Куштова Фатимас, № 13 йолча школа-интерната хьехархочо Кодзоев Заьлиха, кхычар.

А. САГОВ.

●

Назранерча трикотажни фабрика филиал я Юкъерча Ачалкхе. Хьинаре къахьег цигерча шин цехерча къонача мехкараша хІара бетта шоай производственни план [illegible].

Варна хетаь концерта керда программа а яхьаш укх денош цига хьоашалгІа ена яр МагІалбика культура отдела агитбригада. Сакъердам болаши наьха самукъадоаккхаши чакхдаьлар из вІашагІкхетар.

З. СОЛТУКИЕВА.

КОЛЛЕКТИВО ДУКХА БОЛХ БАЬБ

Хоржамашта вакъадолхаш шоай балха юкъе тайп-тайпара формаш а методаш а кхухьаш хьинаре къахьийгад тха районни культура Цен балхахоша. ВІашагІдеттаденнад РСФСР-а, Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарча а моттигерча а Советий депутаталла болча кандидаташца. Кийчъяьй «Тха депутаташ» яха стендаш, «Вай закон хьаллоацаш айду аз кулг» яха а кхыйола а беседаш чакхъяьхай. «Хоржамий ди — дерригача халкъий цІей» яхача беседе дийцар малагІча къахьегама совгІаташца вай халкъ цу цІейна вакъадоца, дийцар уж хоржамаш вай мехка мишта чакхдувл.

Ши ди мара дисадац хоржамий ди тІаотта. Укх тІеххьарча хана оаха чакхдаьккхад «Хестаю Даьхе» яха радиожурнал, «Аз сий ду сийлахьча советски закона» яха устни журнал. Боккхача сакъердамца чакхъяьлар «Эггара хьалха тосс аз кхаж» яха тематически сайре. ХІара денна хоржамий участкашка сакъердамеча программаца концерташ уттадеш наьха самукъадоахаш хьайоагІа агитбригада. Уж тайпа концерташ гойтергда агитбригадо харжамаш долча дийнахьа масса юрта, масса хоржамай участкашка. ХІаьта 24 феврале художественни самодеятельноста доакъошхоша доккха концерт оттадергда харжархошта РДК зале.

А. ХАЦИЕВ,
Сунженски РДК директор.

КЪОНАЧА ХАРЖАРХОЙ САЙРЕ

Цей долаш санна сиы тайп-тайпара эшараш, деш халкараш долаш хоза яр МагІалбикерча «Октябрь» яхача культура Дворецe. Укхаза дІахьош яр ВЛКСМ МагІалбина горкомо культура Дворецa болхлошца цхьана кийчъяь укх шера эггара хьалха кхаж тоссача къонача харжархошна вІашагІкхетара сайре-огонек.

Кагирхошца вІашагІкхетача сайренга хьийха бар тІема, къахьегама, комсомола ветеранаш, партийни, комсомола болхлой балха хьалхалаттараш.

Хоржамий цІей къонача харжархой даькъала а дувцаш сайре-огонек хьаелл ВЛКСМ горкома хьалхарча секретара Боков ГІапура.

24-ча феврале хургдолча хоржамех, цар политически лоархІамах, социалистически демократех, таханарча иразеча вахарах, из Іалашдеш моастагІчох Дай-мохк лорабеш шоай синош ца кходеш лаьттарех дола кІоаргга патриотически чулацам бола къамаьл дир цига.

Дай-мехка Сийлахь-боккхача тІема ветерана «Малгобекнефть» НГДУ кадрай отдела заведующе Х. К. Самиева, къона харжархой тІахьийхор дешача, болх беча, халкъа тахан хьалхашка латта сийлахь доккхий декхараш кхоачашдеча хьалхарча моттиге хилара, хІаьта ишта хоржамаш хулача дийнахьа массане барт-цхьоагІо йолаш коммунистийн парте боацарийи блока тешаме винлаш Советашка хоржаш кхаж тассара а.

ТІема шерашка Нохч-ГІалгІайчен комсомольцаштеи кагирхоштеи карагІдийннача сийлахьча гІулакхех дийцар кагирхошта комсомола ветерана «Знание» общества МагІалбикерча организаце секретарь йолча Н. И. Бойкос.

Инаркъерча «Советский» совхоза комсаш лелаеш йолча, ше кулгалдеча комсомольско-кагирхой бригадах дийцар Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Совета депутаталла кандидат йолча Картоева Фасимана. Цо дегтІара баркал аьлар республика паччахьалкхен лаккхерча органе ше харжа оттаьча коллективашта, тешам а белар шеи ше кулгалдеча мехкарашеи социалистически Даьхе йІаьхегІен низ болашагІен хилийтара хьинар кхо ца деш къахьегаргхиларах.

Кагирхошта дага латтаргйолаш, цар интернациональни а патриотически а сакхетам чІоагІбара дукха кердадар довзаш дика чакхъьлар укх шера эггара хьалха кхаж тоссача къонача харжархошца вІашагІкхетара хеталь сайре-огонек.

А. БАСИЕВ.

БОЛХ ТОАБАРА НАЬКЪАШ ЛЕХ

Ше болх бе йоалелча дена ца баьча тайпара эсала болх бир Гудермесски медицински инструменташ еча завода коллективо иттлагІча пятилетка диъл агІча шера. Товарни продукци маьхала яккхара шера план толамца кхоачашъяьйле, кхы мел дола производственни хьонхамаш эсала долаш чакхдаьккхар цо из шу. Валови продукци арахецара паччахьалкхен план кхоачаш ца еш, цо ара ца хецаш йиср бІаьш эзараш сомий маьха тайп-тайпара продукци. Предприяте производства эффективноста чІоагтІа Іаьткъар къахьегама овсарле лаккхъяра, арахецача продукцега дІабода мах лохбара, паччахьалкхен пайда бара заданеш кхоачаш ца еш йисар.

Фуд-теш дукхача хана дена республикерча промышленни предприятешта юкъе яьржача социалистически яхье хаддаиза хьалха латташ хьайоагІаш хиннача завода коллективо ишта во болх беш дІадаха шу чакхдаккхар? Цу хаттара жоп а луш предприяте директора Казарьян Сергей Андреевича укх тайпара дувц из гІулакх: паччахьалкхен план йоккха яр, цхьабакъда, къахьегам кхетамца вІаштІехьбаьккхача, йолаш йолча торонехи кхоачамехи бизза пайда ийбича хийцца кхоачашъюлургйолаш яр. Цу гІулакха мед эша хьалаш а долаш да тха заводе. Массаза ше хиннар я предприяте коллектив а. Доахача къахьегама толамашца хьожам а телаш, шоай балхах тІехдика кхеташ бола болхлой а дукха ба. ТІаккха паччахьалкхен плана тІанйца социалистически декхараш кхоачаш ца дара нийсденна бахьанаш малагІаш да аьнна хетадала тарлу газета дешарашта, яхаш дувц цо дІахо. Уж бахьанаш шортта нийсделар тха коллективе соахка. Шу чакхдала гаьна да яха уйла дІа а яьккха юххьанца дена боаггІача боарамагІа болх байтанзар хІара цеха, участка болхлошка, завода еррига коллективага. Арахеца продукци дукхагІа, дикагІа, дІадодар кІезигагІа долаш хилийтара белгала мел яьха организационно-технически мероприятеш йиза чакхъяхацзар. ПланагІа лаьрІача бесса керда техникех технологии производстване юкъехувлара оттаьб заданеш кхоачашъяьнзар. Эсала вІаштІехьъяьнхаяр социалистически яхь, цунна кулгалделга. Во латтар производства чурча резерваш пайда эцара гІулакх а. Шу чакхдала массехк бутт мара ца бисача хана района партийни органаша, республика хІинъа тІахьожама комитето цІенхаштта бехк а беш, тхона хьахантар дІахо ишта болх белга чакхдаргдоацилга.

Предприяте коллектива болх овлангара дена эргаьнха цІенхаштта тоабара дукха мероприятеш чаккхъяха лоладеннад тхо укх тІеххьарча биъ пхе бетта, яхаш дувц предприяте кулгалхоша, общественни организацеша. Болх тоабара даькъе чакхдоахача гІулакхашка хьежача гуш да цар шоашта дьча критика боаггІача хьисапе мах баьлга. ДІадаха шу чакхдолача хана укхаза керда дІаоттайир мединструменташта еш йола полировка, шлифовка цІенагІа хилийтара йола шин станок. Цар аттача бахьнхаб из болх, цу участкера къахьегама хьалаш тоадаьд. ХІанз заводе хьа а кхаьча дІаоттаеш я чоалхане обработка яра кхы а шин станок. Кулгашца деш хиина хала балхаш механизированни хьисапе кхоачашде торо хулийтаргья цар. Медицински инструментий тІехенна обработка яра йола йиъ станок а болх бе йолаялийтай. Зехьа доадеш хиина металл кІезигагІа доа а деш, инструментий тІехе дикагІа цІеньюо цар, дикка лаккхъяьй къахьегама овсарле. Ишта кхы дукха балхаш даьд кахача балхашта механизации автоматизации яра.

Цу лоархІамеча балха юкъара латтац предприяте рационализатораши изобретателаши. Укх тІеххьарча хана цар кийч а яь, производствана юкъейихьай къахьегама овсарле лаккхъяра, болхлой къахьегама хьалаш тоадара, халача балхашта механизации автоматизации яра тІаэрзаь 27 рационализаторски предложени. Цар шера производствана беш бола пайда 35 эзар сом да. ДикагІбола рационализатораш лоархІаш ба Колесников Виктор Семенович, Эвоян Юрий Николаевич, Фирюлин Вадим Сергеевич, Мед Виталий Константинович.

«ТІехьабусараш боацаш бе болх» яхача ростовчаний инициативагІа йола социалистически яхь, цунна кулгалделга цІенхаштта тоадаьд. ХІара бетта итогаш ю яхье яьнача цехаша даьхача толамий. Хьалхара моттиг яьккхачов предприяте [illegible] цара тела цІе байракх ахчан премий хьожаю. ШоалагІа моттиг яьккхачов карара кара тела цІе вымпели шоллагІа ахчан премия лу. Ишта совгІаташ лу участкашта, бригадашта юкъе лаьржача яхье правовой моттигаш яьхарашта а. Цул совгІа, «Профессех дикагІвар» яха цІи яккхара а къовсам лоаттабу дукхача болхлоша. ВІаштта кхаь бетта кхоза цехий болхлошта юкъе ларжача яхье хьалха а латташ, из цІи лелаеш чакхваьнначунна биълагІча бетта «Предприяте дикагІвола болхло» яха сийлен цІи лу. ХІанз уж санна бараш итташ ба заводе.

Арахеца продукци тІа тІа дикагІа хилийтара тІадерзадаь дукха балхаш ду хІанз заводе. ДІадахача шера предприяте шийн 26 стандарт производствана юкъейоалайир. Укхаза кийчъеча пхе изделена паччахьалкхен дикала Знак енний. ДІадахача шера еррига арахийцача продукцех 16,3 процент паччахьалкхен дикала Знак йолаш хилар. Заводе хьаеча ерригача продукцех цкъа дІаелча юха ца ерзаеш дІайохийтар 95 процент я. Шийн тамагІа а долаш продукци кийчъеш ах бІаь гаргга болхло ва укхаза.

Къаьстта чІоагІа хьинар айдаь къахьегаш ба завода болхлой В. И. Ленин ваь 110 шу дузача денга кхачалехьа пхе шера план кхоачашъяра. Цу даькъе итташ йолча бригадаша, дукхача болхлоша доккхий декхараш тІайийпад. ХІанзлехьа шоаш денна дош чакх а доаккхаш, пятилетка задани тІехкхоачашъяьй заводерча 15 болхлочо. Дукхи хІама ца эшшаш пхе шера план кхоачашъяьй кхы а ятт болхлочо. Пхо шера задани кхоачашъяьрех ба полировщица Санева Маруси, слесарь Барановский Василий, наждачник Аурбиев Бетерби, кхыбараш.

Лакхе белгала мел яьха болх тоабара йола мероприятеш чакхъяьхача завода коллективо тІеххьара шу дика дІадоладаьд. Бетта планал совгІа маьхала яьккхай 10 эзар сом мах бола продукци, хІаьта заданел совгІа арахийцай пхи эзар сома маьха товарни продукци. Толамца кхоачашъяьй деррига технико-экономически хьонхамий план а. Цхьан бетта паччахьалкхена баь пайда 83 эзар сом да. Кхы а дикагІа производственни хьонхамаш доахаш къахьег цо укх февраль бетта а.

В. КОСТОЕВ.

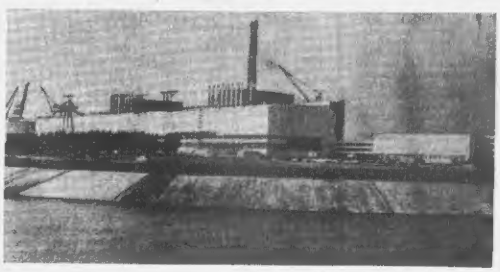

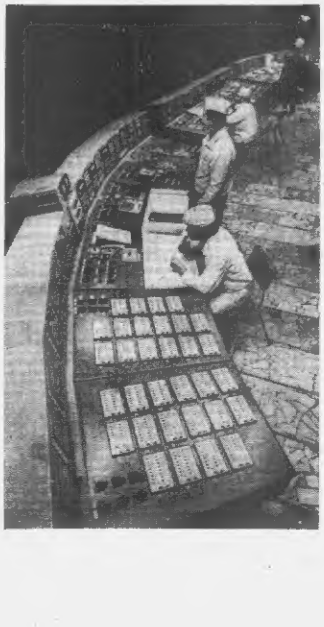

Болх беш я Чернобыльски А Э С

УКРАИНСКИ ССР. «1976—1980 шерашна СССР халкъа боахам дегІебоалабара кертерча лостамашка» белгалдаь да Чернобыльски АЭС мощносташ болх бе йолайолийталга. ИттлагІча пятилетка шерашке хьалхарча аргІан пхи энергоблока проектни мощносташ караерзаьй. Станце коллективо ханал хьалха кхоачашъяьй 1979 шера задани.

ХІанз атомни станце хьаеча цхьан киловатт-сахьат электроэнергега дІадодар цу тайпара энергоблокаш йолча станцешта юкъе эггара лохагІа да.

Сахха хьалъеш латт АЭС шоалагІа аргІа. КхоалагІа энергоблок укх шера хьалъяь яккха лерхІ гІишлонхошеи монтажникашеи.

СУРТАШ ТІА: 1. Чернобыльски АЭС. 2. № 2 йолча управлене блочни щит.

Н. МАЛЫШЕВА сурт.

ТАСС фотохроника.

Нохч-ГIалгIай «Терек» яхача мебельно-хьуи хIамаш еча производствени объединене цхьоалагIча мебельни цехе болхлоща доккхий социалистически декхараш тIа а ийца, шерра социалистически яхь йоаржаяй В. И. Ленин ваь 110 шу дузача денна сийлеца накъабахара. Цу яхье дог гIоздоаха толамаш доахаш дукха болхлой ба цехе. Царех ва столяр коммунистически къахьегама ударник Чирва Сергей Иванович. Шийн балха тIа цхьаккха тайпа брак а ца нийсйолийташ, хIара сменагIа нормаш 125—130 процент хкоачашдю цо.

СУРТА ТIА: столяр С. Чирва.

И. ПЛИЕВА сурт.

Гота дIайолае кийча ба

БIаьсти кхачша дерглола балхаш агротехнически дизагIйолча хана дIадоладелгеи чакхдоахилгеи юрта бохкама техника ший ханнахьа тоаярах, кийчъярах тийша долга кхета а деш, ерригa шоай торонаш сарцагIъяьха къахьегаш ба хIанз тха «Лермонтовский» совхоза мехмастерске болхлой, механизатораш.

Ала хIама долцаш дика вIаштIехьдаьхад цар къахьегама хьалаш. Ерригача цехашка йIейха я.

Моторащ, топливни аппаратура, кхьйола системаш, оатхалаш тоаю, слесарни, токарни — дукха цехаш я мастерске. Цига латтача станокий вовкъосталца тоае, тишгъенначул тIехьагIа метта оттае йиш йолаш да оатхалий дукха тайпаш. Керттерча цехе тоаийта цкъара дIаоттаю цхьатарра 15 трактор. Еза оатхалаш, уйлаш ийча кран балкаца дIаяхьа торо я.

Делкъа ха хьатIакхаьчача мастерске юкхе йоаллача столове маьхa дарегIен чам болаш хIама ла. хIаьта мукъа йолча хана библиотеке, цIеча уголоке салаIа, болх чакхбаьлча безам болаш нар боне лувча йиш йолаш ба техника тоаеш боахка нах.

Кхоачамболлаш и ехачарна мегта дIаоттае запасной оатхалаш в.

Штате 21 саг ва мастерске къахьегаш. Цхьаккха саг вац тха коллектива балха нормех лоархIа ца веш. ХIаьта геттара овсаре къахьег токара Талхигов Салаудина, моторащ тоадеча Мерзоев Шуддина, слесарь-инструментальщика Генердукаев Ризвана, аьшкапхьаро Куркаев Iумара, сварщика Товсултанов Мохьмада. Дикка опыт Iоаяьча царех хIарапе ди дIадахийтац хьалхашка латта декхараш юкъера лаьрхIача 180—200 процент хкоачаш ца еш.

Техника узловой методагIа тоаю тха мастерске. Иштта, моторащ, топливни аппаратура, ходовой дакъа, кхьйола системаш [illegible] ерригаш кхьаст-кхьаст тоаю. Цу гIулакхо лакхбу хьаделча техника хIара нахьа бехктохьям, цуьнца цхьана тешаметта тоаю техника.

Цу ерригене вIаштIехь доалийт тха коллективана дика хьокхамаш гойташ къахьегаш бIаьстан балхашта техника кийчъяра тIехь. Масала, тракторащ В. И. Ленин ваь 110 шу дузача денна лакхабаьккхар дукха вай мехка ярхача.

социалистически яхьа юкъе а баха соахка йиълагIчеи укх шера хьалкарчеи кварталашка тоае езаш хиина уж 20 февраль хьатIакхоачаш кийчон мугIаре дIаоттае дош деннадар оаха. ЛаьрхIар толамца кхоачаш а дир. Тоае езаш хинна ерригаш а 48 трактор кийчон мугIаре дIаоттаьй. Дега бокка тоам беш да царна мел дика гIулакх даьд хьожаш йолча комиссе тоальча тракторашта лакха мах бaь хилар. ХIаьта комиссена юкъебоагIа совхоза керттера агроном Паршоев Шанд, керттера инженер Байдуев Вахид, тракторни бригада кулгалхо.

Дукха хIама ца эшаш тоаяь яьккхай тIехьаювзаш йола инвентарь а. Из болх къаьстта дика чакхбаьккхиб Хатуев Ахьмада, Арсанукаев Хьусена кулгалдеча бригадашна. Яхье хьалхарен шолагIен моттигаш яьхача коллективашта яла оттаь ткъон ахийттех тума премеш цу шин бригадена хкоачаргхиларах шеко яц.

ХIана берригa теркам комбайнаш тоаяь яхара тIаберзабь къахьегаш ба мастерске болхлой. Ерригаш а 20 я уж кийчон мугIаре дIаоттае езаш. Царех лпх тоаяь яьккхай. Йисараш 8 март тIакхоачаш кийча а хургья.

Тха совхоз вIашагIъеллача денз хадданза йоакхо ю кулгалхоша керда механизатораш кийчбара. ХIанз боахаме вIашагIъехкача курсашка дешаш 26 саг ва. Царна хьехаш ба кхеримален техника вонихагIа вола инженер Тураев Абуязит, юрта боахама машиний механик Дадаев Дукхваха, Паршоев Шанд, Байдуев Вахид. Практически занятеш мастерске аз чакхйоах курсашка ухарашца. Дешарах къаьстта дика кхеташ ба: Татаева Мира, Хадаев Ильяс, Театаев Iийса, Дудаев Лечи, Эрбаев Асланбек.

Теркам тIабохийт тха боахаме механизаторий квалификаци лакхъйра а. Масала, 1—2 класс йола вIьз механизаторащ хьанахьвали балха гоезал лакхьара Калиновски профтехучилище. Цига уж IомаIберга К-701 маркаи йолча керда аряяннача тракторашта тIа болх бе.

Лоацца аьлча, кхашкара балхаш дIадоладе ерригa техника кийча я тха совхозе, комбайнашкара дIайиккхача.

В. МАГОМАДОВ,
Ачхой-Мартановски районна «Лермонтовский» совхоза механически мастерске заведующий.

ЛАКХЪЕ РЕНТАБЕЛЬНОСТЬ

Ховш долчa тайпара, республикo а дукхача боахамаша а 1979 шерен пятилетка диъ шерен толамца кхоачашйир продукце дукха а дукхагIа дола тайпаш доахкара план.

Нагахьа санна производствени хьокхамий дакъе, хаоттама хьалашка хьежжа лох а лакх а луш, вай юрта боахам дегIвухе, аз ала йиш яц экономически хьокхамехи финансови результатех.

Вай республике юртбоахама производства рентабельность лакхъяра тIаберзабаь бола болх кхы а къикрегIа белга дIадех рентабельноста боарамга диллача Нохч-ГIалгIайче Къилбаседа Кавказа а Российски Федераце а республикашта, крайшта, областашта юкъе чIоагIа, тIехьайиса хиларон зенаш деш дола боахамаш а зенаш шоаш а алсамдувлаш хиларон.

Нагахьа санна 1976 шера республика боахамий кхоалагIа дакъа эсаш деш хиннадале, 1978-чеи 1979-чеи шерашка ахаш дахар царна юкъе. ТIеххьарча яхь шера 14 миллион сома дукхагIа хиннад даь зенаш.

Юрта боахама министерства боахамашта юкъе эггара доахкагIа зенаш ду совхозаш я «Самашкинский», «Горагорский», «Назрановский», «Горец», «Джалка», хIаьта тIеххьарча шерашка шоай финансови гIуланхаш толхадаьд- «Гудермесский», «Грозненский», «Терский», цхьайолча кхыча совхозаша.

Колхозаша деча зений керттера дакъа Сунженски, Ведана, Советски районий боахамаша деш да.

ДукхагIа долча боахамий тIехьадусаш дола дакъа дулхан шурийпеи доахан леладар да, цо ду дукхагIа дола зенаш — шера ду эз 10 миллион сом.

МалагIаш да продукцега дIадодар лакхдаларен производства рентабельность лоkъйдарен керттера бахьанаш?

Цхьадола бахьанаш объективни а да. Уж да юрта боахама лоаттадеча промышленни товарий маьхаш лакхдалар, къахьегамах лучуя боарам лакхбалар, дукхача боахамашкен районашкан хаоттама хьалаш дика ца хилар, кхыдераш.

Ховш да, къахьегамах лучун боарам лакхбар къахьегама овсарлен производства эффективности лакхъяра мероприятеш оттаярцеи чакхъяхарцеи дувзаденна хила езалга. Цу гIулакха мел эшар долаш а да боахамашка.

Цхьабакъда, из бокхача лоархIаме заков кхоачаш ца деш моттигаш дукха я.

Анализо хьахьокхача бесса, боахамаша зенаш деш хилара а цар рентабельность лоха хилара а керттера бахьан да юртбоахама культурай хьувкъамаш доаьзна продуктивности лоха хилар, чулхьа продукци я езаш йоалчул кIезигагIа а йолаш боахама доал во дар бахьан долаш дIадодар ойла соидужлар, вешта аьлча лаьттах, материальни, ахчан, къахьегама ресурсаех кхетамца пайда ца ийбэр.

Иштта, тIеххьарча шерашка ерригача республике чуена лаьттаня хьайбайи валови продукци вIаlагIа лаьрхIа хиннача 15—20 процент е шер-шера 50 миллион совгIа сом кIезигагIа хул. тIехьадусача боахамашка 40 процент кIезигагIа а хул из.

Дукхача совхозашеи колхозашеи продуцее производстваи реализаци плаваш кхоачаш ца яро хьахьокх планови дисциплина лоха хилар, кулгалхоштеи специалисташтеи шоашта тIалатта декхараш бехктокхаме ца хеташ хилар.

Массанахьа а хIана ахийтац аьнна доагIачул дукхагIа дIаухийт доакъар, из эсала хилари белока дакъе сбалансировани ца хилари бахьан долаш, алапе фонда расходаш боарамал тIехйоах.

Дисар а толхадаьд гIулакх хIанз укх сахьате шоашка дIадахар юха ца луча хьайбаш леладеча комплексашта, йIаьххача ханна лаьрхIача культурни дагIенашта, маьха езача оборудованена еча дукхача миллионех латтача капиталовложенаша.

Доккхий зенаш хул дукхача совхозаштеи колхозаштеи хьайбаш лазарех, кхыча бахьанех доврагIа, боахама гIулакхашта доададагIа, арахеца а реализаци ю а продукци эсала хиларагIа, товаро - материальни маьхаленаш талхийтарагIа, лекъаярагIа, кхыча предприятешеи организацешеи сов ахчаш дахарагIа, даь балхаш дукхагIа дIаяздарагIа, доахан йIдеш маьхаш сов яздарагIа. Цу дерригене бахьан — эсала тIахьожам хилар.

Продукци дIайийра маьхий гIоаща пачхьалкхено хIара районе совхозашеи колхозашеи рентабельни болх бара зипаш дола хьалаш хьадаь хилара тешал ду вокхарна дараш санна долча хьадашна производствени програмах доархIаеча а рентабельни йолча а хьалха латтача боахамий опыто. Цу тайпара боахамаш кIезига дац Наурски, Ножай-Юрта, Шелковской, кхыча районашка. Кхычарчул дикагIа хьалаш доацдашехьа а, хаоттам кхичча бесса хилча а дилла рентабельно бу болх Сунженски района Цieта Эскара цIерагIча, «Победа» яхача колхозаша.

Шер-шера тхьамкий лакха хьуикъам чу а кхуьаш, Ножай - Юрта районера А. Шерипова, Ю. Гагарина цIерагIара колхозаш экономически низ болаш а хинна дIаэттай.

Ше йойнлача гIоне денз эггара хьалха 1979 шу пайда а беш чакх а даьккха. Наьсарен района хьалашка рентабельно болх беш йолга хьахьенхад воартолаш леладеча «Экажевский» совхозо.

Тахан массанена а ховш да юртбоахама производства рентабельность лакхъяра проблема актуальни хилар. Из къоастае еза тIагIертта планови, къахьегама, финансови дисциплина, экономе режим чIоагIъяра, доллача хIаман кхомбара, совхоно-колхозни производства ерригача звеньяшка боахама расчета принципаш кхоачашгъйитара накъана.

Кулгалхойи специалистийи цеккар да боахама довл ца даре, хIаман кхом на бара, общественни доалахье лора ца яра духьала лоаттабу къовсам чIоагIбар, социалистически доалахье метта лоаттаяра гIулакхага хьажара комиссе, экономически анализа общественни бюро болх тоабар, материальни а моральни а стимулированех, юртбоахама рентабельность лакхъяра, кхыйолча экономически рычагех йоазe пайда эцар.

А. АВРЯДИН,
НГIАССР юрта боахама министра заместитель.

Хьинар дола саг

Шийна тIабилла моллагIа бола болх цIена кхоачашбеш, цхьаккха тайпа брак йолаш продукци ца кийчъеш е шийн бехкагIа балха хьовкам ца хулийташ хьаьнала къахьегаш ва ГI. Ахриева цIерагIча Назрановски «Электроинструмент» завода № 43 йолча цеха наладчик Даурбеков Iабдулхьамида Мувса.

Ше кхелетача хана болх бе полавенкав из, цIаккха а ца буташ тахапалца беш а ва. Ткъаь пхелагIа шу да из ишттa хьавоагIа. Из балха тIа аттагIдар лехаш, балха моттигаш хувцаш лийнавац.

— Эггара хьалха со колхозе балха вахача, цхьацадола тайп-тайпара балхаш дайтар сога, — яхаш дувц Мувсас. Балхара чувахача, фу деш хилар хьо аьнна хаьттача дIадувца хIама доацаш вусар, вIамига ва хьо лхаш хIама хьадайтацар. Са дего хьатIалацацар уж атта балхаш. Бизза болча балка тIа кхача гIертар са кулгаш. Дехар а даь мастерске балха хакар со, токара ученик а волаш. ТIаккха салоIам [illegible] хилар. ЧоагIа дега тоам [illegible] хьалха айса трактора [illegible].

ра вера из заводе болх бе. Цу хана тоъаш бацар наладчикаш, дукха яр хьоуха церда станокаш, прессаш, кхыйола оборудовани. Хьалха болхачарца вода из Ростовера «Электроинструмент» яхача заводе наладчика дешар деша.

Цхьа шу доаллашехьа а токара йиъалагIа разряд а йолаш юхавера из заводе.

— ВIалла вицлургвац сона, — яхаш дувц Даурбеков Мувсас,—сай эггара хьалха хиина наставник Бондаренко Владимир. Цо Iомадир сона дукхадер: станокашта доал де, еха станокаш, автоматаш, прессаш тоае, хIанз цо Iомадаьр сайна моггача тайпара тхови болхлоашта дIахьеха гIерт со.

Нис шу даькхар цо литейно-прессови цехе болх беш. Дукха ба цу цехе цо Iомабаь кхалнах. ХIанз цу цехе дика болх беш хьайоагIа цун хиина ученицаш Богатырева Дугурхан, Джандигова Макка, кхыбараш. ХIара [illegible] дийцахьа цар шоай сменин нормаш 120—130 процент кхоачашдеш.

№ 43 йола специех каст-каста планаш кхоачаш ца еш хьайоагIар, каст-каста йохар станокаш, прессаш, хушшалара наладчикаш. Цига хьажалар дика болх ца беш йолча коммунист (1967 шера дIакхийтар из коммунистийн партии) Даурбеков Абдулхьамида Мувса. 10 шу даьдар цо наладчик бригадир болаш болу бу.

Иштта токара болх беш волча хана хьатIакхачар Советски Эскаре гIулакх де деза ха. Толамца чакхдаьккхар цо из гIулакх. 1961 шера а ва тха Абдулхьамида Мувса, — йоах цеха начальника Гадаборщев Мувсас. Цо тоаяь станок, пресс цIаккха а хиннаяц айп долаш. ХIаьта шийна ховш дар кхычоа дIахьеха массаза а кийча хиннав из. Духхьал ше дика къахьегарех шийн декхар кхоачашдаь ваьннарг лорхIац цо. ТIехьабусараш шийна тIехьаххебара, балхах уж кхетабара дукха къахьег цо. Из гIадвода кхычо болх дика баьб аьнна хезача.

Дукхаза а совгIаташ даларца белгалбаьккхаб Даурбеков Мувсай къахьегам. Цунна сийнай Ленински юбилейни медаль. Массехказа сийнай цунна «Социалистически яхье котваьннар», «НислагIча пятилетка ударник» яха знакаш, сийлен грамоташ, ахчан премеш. Шийна пятилетка цо чакхъяьккхай дIадахача шера ноябрь бетта, хIанз цун къахьегама календара тIа я 1981 шера шоллагIа квартал.

Цхьавола саг хул предприяте, кийца болх бета нахиц, нах вIашагIхиттача шийх дика из тешам тIа гIуллакх а деладел. дезала вокъе ю мегарлгвола во осмал а волаш. Иштта барех вах Даурбеков Мувса. Из вий дезала дика ла вах. Цун сесса Залимат 1964 шера денз литейно-прессови цехе йохкаргIйола кладовщица болаш болх бе. Иштта дика болх беш хьоагIа школе деша дагIа. Иштта [illegible] коммунист Даурбеков Абдулхьамида Мувса.

А. САГОВ,
тха соб. корр.

В. И. Ленин ваь 110 шу дуза ди хьатIакхоачаш тхьехь план кхоачашъе дош деннад Грозненски «Трансмаш» завода дукхача бригадаша. Шийн дош кхоачадаьрах хIаьале рапорт деннад Сусуркаев Хумайд керте латтача такелажникий бригадо. ХIара сменагIа нормаш 150 проценталла чухьахьа кхоачаш ца еш къахьегаш ба бригадера болхлой Дадаев Iумар, Хаджиев Ахьмад, Урузбиев Ахьмад, Абдурахманов Сайди, кхыбараш.

СУРТА ТIА: такелажникаш I. Дадаев, А. Урузбиев, бригадир Х. Сусуркаев.

И. ПЛИЕВА сурт.

ДОЗЗОЛ ДЕХЬАРА

Намибе патриоташа шоай авангарда — къулба-малхбузен Африка Халкъа организаце (СВАПО) — хьаьхленца толаме кортамукъален къовсам лоаттабеш ба, тIехьтIехьагIа чIоагIагIа юхадетт цар законагIа йоацаш мехка территорена оккупаци яь юкъоафрикански карательни низаш.

СУРТА ТIА: СВАПО базе.
ЦАФ-ТАСС сурт.

Прессо тешал ду

ВАШИНГТОНА ИРАНСКИ ПЛАНАШ

Вашингтоно Ирана экономически блокада оттае тарлуш хиларах долча хоамашта комментари а еш, цIи хезача индонезийски общественни деятела Карна Раджаса заявлени йир: «США де лерхIар Иран дуней халкъашта юкъерча экономически бувзамий системах дIахоададаяр да, хIана аьлча, американски стратегий расчетех, тIаккха мохк хIалаккьхургба. волнеиеш йоалургья, империалистически чиааш юкъегIортара эша хьалаш хьа а деш».

«Цул совгIа, экономически блокадах тIемъ интервенце пролог хила а тарлу, — белгалдаьккхар Карна Раджаса «Свадеси» яхача кIирагIа цкъа арадувлача джакартски газета интервью луш. — Иштта а кхетадеш ма дий, экономически санкцеш американски тIема немаша ирански порташта гаргга патруливанй ярца хьаллувца езаш хилар. ХIаьта цу тайпарча патрулех мехка чубаргбола низ бе а хала мичад. Хьла йиш йоацаш хIама да ала йиш йолаш дац царех Персидски залива кхыча мехкашта духьала пайда эцар а». Американски союзникаш Вашингтона антиирански политикана юкъеоза тарлуш хилар хьоахадаь, Карна Раджаса царна дIахаьтар аналогични акцеш США царна шоашта духьалъяха а мегаш хилар, нагахьа санна американски монополей хьашташа из дIадехе.

«США мел леладер Иране цуьах американски халхаро ергIола правительство цига Iохове гIерташ леладу. Из аттача декхарех дац. ПаргIатон чам байза ирански халкъ цIаккха а юха ца доалаш лата кийча да шийн мукъале бахьан», — белгалдаьккхар Карна Раджаса.

(АПН).

Джакарта.

ПОЗНАНЕРА ХОЗА ОАЗАШ ЯРАШ

Болх беш йола ткъаь итт шу даьнна Познанерча кIаьнкий хор дика йовзаш я ПНР меттел, цун доазонал араьхьа а. Из белгалйоаккха хIама да лакха исполнительски говзал, йIаьхий репертуар. Ши бIаьннега кхача тарлуча композиторий пха бIаь совгIча произведенеех иллеш доах,цар. Хьалха цу хоре Iомалуш хинна цхьабараш хIанз шоаш ба хора коллективашта кулгалдеш.

Дукха ха йоацаш Берлине хиннаб познански хоза оазаш яраш. Дукхха шераш да хоро Москверча, Ленинградерча, Вильнюсерча берий музыкальни коллективашца бувзамаш тайса. Февраль бетта Познанерча берашта цIаькха а гургба шоай советски нийсархой — Дунен халкъашта юкъерча кIаьнкий хорий вIашагIкхетаре. ХIаьта марти апрели беттаща США, Канаде, Мексике даха деза ргиберий.

(АПН).

АПН комментареш

БУСАЛБА ХАЛКЪИЙ ХЬАШТАШТА ДУХЬАЛА

Исламабаде хиннача Исламски конференце Организаце (ОИК) сессе чIоагIйир Иерусалими палистинций бокъонаши, кэмп-дэвидски соглашеней гома чу цо сионисташца бэрт барца дувзаденна ОИК член хилар юкъагIдаьккха йолча Египтана леладе дезача гIулахех дараш санна долча бусалба дунеиа лоархIамеча дешай хьакъехьа хьалха шеяь хинна решенеш, хIаьта иштта чIоагIа теркам тIабахийта дийцар Тегерана США фактически экономически эмбарго накъаца Ирана кхыча мехкаша еча давленех дола дош.

Египтана оттаь бойкот чIоагIъяр Исламски конференце ийса лархIар вIашагIкхийттача Штаташа гIо а деш Персидски залива районе империалистически блок вIашагIйолла гIерташ волча президента Садата политикана кхийтта керда хIама я. Цу тайпара решени тIаэцар къаьстта лоархIаме да, хIана аьлча духьал укх деношка, египетско - израильски гIулакхашта еш йола «нормализаци» шийн эIогилга тIа яьнача хана Iарбий пачхьалкхашта керте латтарий Багдадски совещане Каира духьалъика лаьрхIа экономически санкцеш практически чакхъяхара дош этта хилар бахьан долаш.

Из иштта хиннадале а, исламабадски сессе тешал ду керте латтараш кIезига хинна а дукха хинна а американски империализмага ладугIанза баргбоацаш йолча дукхача исламски пачхьалкхенаша «Вашингтонаца цхьана леладу гIулакхаш» шердеша а хьинарегIа леладеш а хилара. Из хьахьокх сессе тIанйяьча США пачхьалкхен департаменте оттадаьд аргдола текст йолча цхьайолча резолюцеша. Уж резолюцеш ювцаш Iалаьмате доккхий къовсамаш лаьттад, аувш хиннараш «Исламабаде цхьоагIонал дукха а дукхагIа яр вIашдухьаленаш» ала дезаш а хулийташ, хIаьта бусалбай совещане американски идеяш чакхъяха гIерташ хьийзача Омана вакала заявлени е йийзар лийрхIача бесса чакхдаланзар вIашагIкхетар аьнна.

Вашингтонан цун агентурой леласча исламски пачхьалкхений «кулгаш хьувзадара» политикана ОИК духьалбаьнна хилар белгалде дезаш хилар сесси болх беш хиннача деношка кхыметтел американски информационни средстваш а. Иштта, Эн-би-си яхача телевизионни компание Исламабадера яьча шийн репортажа тIа белгалдоахар. «ВIашагIкхийтта Штаташ ловш яр исламски мехкаша Советски Союза духьала барт бер, цунах керда «Картера доктрина» хьаллацар лархIа датахьа. Цхьабакъда, доллача хIамо хьагойт, дунеи цу районе «Картера доктрина» чIоагIа хьаллоацарг ца хилар.

Американски прессо къайлакхахьацар исламбадски сессеца дувзаденна США шийна хьалхашка увттадаь декхараш: бусалба мехкаш Советски Союза духьал а довхаш. Гаргарчеи Юкъерчеи Малхбоале американски тIема низаш алсамдалар «ислам лорабара» лозунгаца къайлакхахьа. Декхар а из кхоачашдара методаш а, ала деза, кердачарна сов гаьна хилар. Хиннаб «беркате хинна боагIа бутт», хиннай «исламски пакта» проект, хиннай Багдадски пакт, хиннай СЕНТО — массанахьа а бусалбаш вIашагIбехкар империалистически оахкаш [illegible]. «цIе кхерам» тIаттаб ихаш унзара а боахаш уж Советски Союза духьалбаха гIерташ. Мичад хIанз уж дерригаш я? Шоай чу-

лоацамта диллача бусалба наха духьалъерзаь хиннача цу блокий лераш йисай духьал архивашкеи «ислам лораде деза» яхаш бахьан а доахаш хIанз бусалба пачхьалкхенаш «Картера доктринаца» ювза гIерташ леларий йовхал йолча кертошкен. Амма шоашта даь дика дицлуш боацача дукхача бусалба наха хIанз а дагалатт Советски мехко къамаш мукъадовлара яъовсам лоаттабаьча халача шерашка шоаш хьаллацари гIо дари хIанз империализманеи реакценеи духьала шоашта лоаттадеш дола новкъостали. Духхьал цу тайпара гIо дар законии правительства декхарагIа Советски Союзо хIанз Афганистана халкъа даьр а.

Теркал да деш дита йиш яц «ислам лорадера» хIанз империалисташа лекхараш малагIа зурмаш я. «Сиккача реагирование корпус», США вахара хьашташ Iалашдар — теркалдел оаш: ислама дараш а доацаш США дараш — ядерни гера тIа а долаш йолча бомбардировщикаша ю челночни полеташ. США ВМС ударни отрядаш бусалба пачхьалкхенашта юхке гулъяр. ХIаьта уж дерригa гIулакхаш Советски Союзо Афганистана нощала тIехьа новкъостал далехьа ма доладеннадий. ТIаккха сенна ювц укхаза Афганистан а цу шин мехка халкъий доттагIален цар правительствашта даьча договорийн кIийлен тIа латта советско-афгански гIулакхаш а?

Крокодило санна бIаргах хий Io а ухийташ, бусалбай новкъостий да тхо яхаш кхайка а деш, США-с тIахьех исламски пачхьалкхенаш шоай халкъах байдда бахача афгански феодалаштеи кхыболча империализмо маьхах оттабаьраштеи гIо дараи хьаллацараи. Цхьабакъда, дунеи тIа норайоагIаргйий-теш, духхьал цхьа Великобритани дIаьльча, ислама а бусалбашта а шийн исторе США даьрий их зуламаш даь пачхьалкхе. Кховчам болаш да дигадохийтача ткъаь итт шу совгIача хана США-с Iарбашта духьалара сионистски Израиля агресси хьаллаьца лелаш хилар. Палестинерча Iарбий халкъа цо законагIа йоагIаш йола шийн пачхьалкхе хьалъяра бокъо яла ца туташ хилар. ЧIоагIа теркам тIаозаш да афгански эмигрантий кулгалхой США-гарен ОИК-ера аикхаьча Египтагарен шоашка кхоачача новкъосталах кховчам баь ца Iеш, гIо дехаш. Бегина яхачох, Вашингтона позице тIа латтача Израилага а кхайка хилар. Сионисташкара а сагIа дехаш болча цу мятежникашта эхь хетац бакъ дола бусалбаш да тхо яха а.

Дукхача мехкий кепайоазоно Исламабаде хиннача вIашагIкхетарца дувзаденна белгалдоах, кулгалхой гучахул афгански революцена духьалбаьнна болча мехка чакхъяьккхача сессе решенеш башха ваха лоархIаш а хург ца хилар. ХIанззалца хиннача ерригача исламски конференцеша тIанйяь решенеш бусалба халкъий бокъонна болча моастагIашта — империализманеи сионизманеи — духьалъерзаь яр. ХIаьта хIанз хиина ОИК сесси океанал дехьара шоашта еннача указанешка хьежжа империализмои сионизмои лхар де ца тигача Iарбий халкъашта духьалъянкха гIертар цун организаторащ. Шеко хила езаш яц, исламабадски сессе империалистий диктовкагIа бусалбой хьашташта духьала тIанйяь решенеш цу организаце исторе дийагIа йолча оагIошта юкъе гIорг ца хилараш.

Г. САВИН,
АПН обозреватель.

ЛЕЙК-ПЛЭСИДЕРЧА ОЛИМПИЙСКИ ЛОВЗАРАШКА

Лыжни спорта йола яхьаш Лейк-Плэсиде дӀайолаеннача дийнахьа КӀайча Олимпиада эггара хьалхара чемпион хилйр Зимятов Николай (Московски область).

ЧӀоагӀа нийса аьнна кердача олимпийски чемпионах Инсбрука хиннача Олимпиада-76 цу дистанце котало яьккхача Соловьев Сергея: «Зимятова из котало йоакхаргйий ховш вацар со, бакъда дог тийша вар эггара тӀех берашца из кургхиларах. Сона ишттa хетаделар цу тамашийна хозача сего, дикача новкъосто яьаьшие доахёча толамашца хьежача хана. Сона кетаргахьа Зимятов-лыжник къаьстта шийи тейпара хьинер долеш а тӀетеӀа ше лаьрхӀар чекхдоакхаш а ва. Цо торо хулийт цун котало яккхара берригa из дӀабеля а кхы «кӀеззига» сов вала а — ишттa я бокъонца волча чемпиона, эггара хьалха олимпийски котало яьккхача Веденин Вячеслава хиннер санна йола оамал.

Н. Зимятова яр санна йолча графикех ведда водар Сыктывкарера Рочев Василий — из тамашийна талант йола, сел ирaзе спортнани кхел йоацa гонщик. 1974 шера дунен цемпионатe бронзови медаль яьккхай цо, бакъда цул тӀехьагӀа дуккхача хана ьыттув ца боалаш хиннaв. Укх Ӏай доккхий толамаш дахарах олимпиец хила бокъо яьккхaй цо.

Дистанце юкъе кхаьчача хана пхелагӀа мара ваӀацар из, бакъда тӀеххьарча километрашка цхьаберел хьалха а ваьнна дото медаль яьккхар.

Масса лыжеш чухоахача барзӀнагӀа моттиг мара ца кхаьнзар Цыганов Валере. Из толам а, ма дарре аьлча, сел кӀезига бац, хӀана аьлча вай спортсменаш чӀoaгӀача гонщикашца яхьаш лелае тӀеххьарча шерашка мара болабенна бацаь.

Олимпиада-76 йолча хана котало яьккхача Сыктывкарерча лыжница Сметанина Раисас хӀанзарча Олимпиаде а дошо медаль яьккхай.

Американски спортсмене Эрик Хайдена тӀеххьа финише кхаьчар Куликов Евгени (Ленинград) — конекаш хеккара спорте яхье баьнaраштa юкъе. Цу шинненa дала а доагӀаш дер дошон дотoн совгӀаташ.

500 метр конекаш хеккача хьалзара кхо моттиг яьккхар ГДР-рча Карин Энке, американка Лиа Мюллера, Советски спортсменка Петрусева Наташас (Москва).

Километр йолча дистанце массарел дикагӀа хьоназам болаш чекхъяьлар Н. Петрусева. Цудухьа специалисташа белгалдаьккхар: цул хьалха цхьаккха а ваьргвац.

Лейк-Плэсиде КӀайча Олимпиаде биетпоиах яхье баьнараштa юкъе яьлвара моттиг яьккхача Алябьев Анатолена (Ленинград) дошо медаль еннай.

Родинина Ирина фигурни конекаш хеккарa историе къекь эггара хьалха кхозза олимпийски чемпион хилар, хӀаьта цун мар Зайцев Александр — шозза чемпион. Цу шинне из толам цхьаьн дешаца аьлча бокъонца доле динала гӀулекх ала йиш йолаш ба. 1978—1979 шера сезоне ловзаш хилланзар уж — Иринас кӀаьнк ваьвар — хӀаьта фигуристий мугӀарашна духхьал юкабаьхка ца Ӏеш цар вӀаштӀехьаьлар эггара лакхагӀа долча сийлен пьедестала лагӀе тӀа боале а.

Цар из йоккха котало мишта яьккхар ца дийцача а кхетаде хала дац. Хетаргахьа спорт езаш болча нахех цхьаккха сег телевидение гӀолла цар программага ца хьежаш Ӏийна хуле тамеш я. Зрителаша цхьайттаза чӀoaгӀагӀа гӀоараш тесар советски дуэта выступлени йолча хана. Судахошта царех хеташ хиннар цхьатарра дар — массе а арбитро хьалхара моттиг царна дӀаелар.

Родниналнен Зайцевнен юкъе сийлен пьедестала тӀа дӀаэттар къона москвичеш Черкасова Маринан Шахрай Сергейн. Цар шоллагӀа моттиг яьккхай. ЧӀоагӀа дегаш ейдена болаш лейзар уж, хӀаьта американски спорт езараша бӀайхана безамца тӀоайцар советски спортсмений.

Бронзови совгӀат дикка гӀертaь цра хьовсам яьттар вай Пестова Маринайнен Леонович Станиславан ГДР-рча спортсменашта Магер Манузлойнен Бевердорф Уевнан юкъе. Уж берригаш а къона ба, зрителаша дуккхаза тӀоараш тохаш тӀаийцар уж. Свердловчаний баланa дукхагӀа а дикагӀа йола моттигаш дукхагӀа а яр хӀаьта а дукхагӀболча арбитраша кхоалагӀа моттиг ГДР-рера баьхкарашта дӀаелар.

МОК президента порда Килланина хьаенна дошо медаль хьаийцача Родинна Иринай бӀаргех гӀадъяха хий даьлар.

СУРТАШ ТӀА: Зимятов Николай (Московски область), Куликов Евгений (Ленинград), Алябьев Анатолий (Ленинград), Родинна Иринан Зайцев Александрн (Москва), Рочев Василий (Сыктывкар), Сметанина Раиса (Сыктывкар), Петрусева Наталья (Москва).

ТАСС фотохроника.

Грозненски швейни производственни объединене кхоалагӀча цеха хӀамаш тегараша къаьстта дика къахьег пятилетка тӀеххьарча шера. Печчаьалхкен шера 103,5 проценти социалистически декхараш 101 проценти кхоачашъеш чакхбаьннар цар январь бутт. Уж толамаш доалача къаьстта дика къахьегаш белгалъяьннай хӀамаш тега мотористка, комсомолка Магомадова Марина. Маха дика боаккхаш хилара совгӀа, хӀара сменагӀа норма дикка тӀеяхкоачашъю цо.

СУРТА ТӀА: хӀамаш тегаш я М. Магомадова.

И. ПЛИЕВА сурт.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

Советски районера хоамаш

Пайдане сайре

Дукха къона харжархой вӀашагӀтеха чаккхъяьлар Советски РДК хинна эггара хьалха хоржамашка дакъа ловцачарна хетаь «Духхьашка тосс нхаж» яха тематически сайре.

«Со — Советски Союза гражданин» яхача стихотворенеца сайре хьайийллар Келоев Арсена. Къона харжархой даькъала бувцаш къамаьл дир № 54 йолча агитпункта заведующе Узиев Халида. Сайрене дакъа лаьцаш вар Нохч-ГӀалгӀай АССР Лакхехьарча Совета депутаташка кандидат вола С. М. Кирова цӀерагӀча совхоза болхло Абдулвахидов Леча. Цига гулбеннарча цо дикка баркал а кхайкадир шинх цар ишттa бокъха тешаш болара-гӀа, цу тешамо шийна тӀалун лап дола декхар кхоачашде дош а делар.

Сайре чакхйоалаш цига гулбеннараштa доккха концерт оттадир ДК «Шуй тӀа» яхача вокально-инструментальни ансамбло.

Поэташца вӀашагӀкхетар

Укх деношка Советски районни ДК хилар къонача поэташцара вӀашагӀкхетар. Района къахьегамхой болча хьоашалгӀа баьхка бар къона поэташ Кусаев Адиз, Сатуев Хьусен, Шайхиев Алвази, журналист Шаипов Ӏийса.

Цу вӀашагӀкхетаре Шаипова дийцар дунен халкъашта юкъерча хьалах, Иранерчеи Афганистанерчеи событеех лаьца, шийга мел лаьча хаттараштa хьадда жоп а делар.

Поэташа шоай балхах, творчески планех лаьца дийцар, шоай стихаш ейшар.

Уж тайпа вӀашагӀкхетараш хиннад Итум-Кале, Барзое.

Б. СОЛТАГИРЕЕВ.

АГИТПОЕЗДА НАЬКЪАШ

Республиканск агитпоезда арг1ан, шоатта дийнахьара маршрут Гудермески района юрташка гӀолла яр. Агитпоезда чуноагӀар Черноречески къоаной Цӏен художественни самодеятельноста коллективи культупа Гудермесски отдела автоклуба художественни самодеятельноста доакъошхой. Цу коллективаша лаьрхӀадар «Терек», «Гудермесский» яхача совхозий къахьегамхошта массехк концерт дала.

Сиха дӀахезар «Терека» № 2 йолча шурий-товарни ферме артисташ баьхкаб аьнна. Дукха ха яхалехьа цӏе уголок иназа нак гулбелар укхаза.

ЧӀоагӀа безаме, дег чу дужаш дешаш а долаш дар къоаной Цӏен вокальни ансамбла аьнна иллеш. Цар репертуаре дар Ленинах, партех. Дай-мехках дола иллеш. Ишттa бокхача безамца тӀаийшар халкъа эрсий иллеш а.

Хоза мукъам бола иллеш дар Гудермесерча художественни самодеятельноста доакъошхочо Витасьи Хьвде шепандар а локхаш нохчий меттала аьнараш а.

Дика салеӀар цу дийнахьа совхоза къахьегамхоша. Тхо дӀадолхаш совхоза директора пом. Х. Дуруева тхога аьлар:

— Тха къахьегамхошта бокъонца дола цӀей делар оаш тхажа. Са чукъедаьнна, цар дикагӀа къахьегаргхилара со тешаш ва. Баркал шоана. Юха дахха я цӀиц ма лелаш.

Укхазара аьлча агитпоезд яхар «Гудермесский» совхоза хьайбаш лелаяча комплексе. Юха а декаш дар иллеш, деш дар хелхараш, эшаш бар бӀанха безам.

ДӀахо цун никъ уллар Ачхой-Мартановски района юрташка.

Агитпоездо хӀанзлехьа йиъ районе — Сунженски, Урус-Мартановски, Шалински, Гудермесски — бахача нaха культурни гӀулакх даьд. Укх деношка республика яхача районашка гӀолла лелаш я агитпоезд.

В. ФОМЕНКО.

Яхье баьннаб юнармейцаш

Укх деношка Ленински районерча юкъерча школаша, юкъерча лаьрххӀача дешара заведенеша, профессионально-технически училищаша кооперативни техникума спортзале чакхдаьккхар «Орленок» яха комсомольций тӀема-спортивни ловзар.

Дика кийчбеннабар цу яхье юнармейцаш. Цу ловзаре гулдаьлар юнармейций отделений доакъошхой вей. Даькеи тӀема совгӀаташ, Советски Союза Турпалаш бола вей мехкахой дика бовзаш хилар. Цул совгӀа, кагий нах дика кхетар тӀема гӀирсах, тӀема топографех, противогазах. Дика Ӏомадаьдар юнармейцаша чоа хинна лозавалча сага эггара хьалха эшаш дола новкъостал дар, чоа ехкар, астар, кхыдола дукха дика хӀамаш.

Ленински района юнармейций отделенешта юкъе хьалхара моттиг № 2 йолча юкъерча школа командо яьккхар, шоллагӀа яр кооперативни техникума дешархошка кхаьчар. Цар дакъа лоаца тӀехьагӀа хургйолча город Грозне хьалхара моттиг яккхара йолча яхье.

Котъяьннача командашта хӀадехар тайп-тайпара совгӀаташ.

Б. ЛИВЕНШТЕЙН.

СПОРТ

ШОЛЛАГӀЧЕИ КХОАЛАГӀЧЕИ МОТТИГЕ

Город Бухаре чакхъяьлар юрташкарча боксерашта юкъе СССР хьалхара моттиг яккхара яхь. Цига дакъа лоацаш бар Нохч-ГӀалгӀайчера викалаш а. Укхаза дика толамаш даьхар город Аргунерча № 1 йолча юкъерча школа дешархоша, спорта хьалхарча разрядникаша Хамзаев Ӏалаудинен Китаев Русланен. Ӏалаудина яьккхар шоллагӀа приз, хӀаьта кхоалагӀа моттиг — Руслана.

Вай боксераш цу яхье кийчбаьр ва тренер, СССР спорта мастер Мудаев Хьусен.

«Олимпиада-80» накъадолхаш

СТОЛИЦА КЕРТТЕРА АВИАГАВАНЬ

Москва хьалъаь яьнна Шереметьево-2 яха аэровокзальни комплекс.

15 шу хьалха Москвана 35 километр гаьна къолбасс денгахьа хьалъяьяр эггара хьалхара Шереметьево яха аэровокзал. ДӀа-юха кхухьа мовхьаш кхувла нахи сов ме бувл чоалханегӀа хулар аэровокзала болх. Кхьметтеч дукха ха йоацаш хьалхьаьта цхьаьнха пассажирски павильона чотагӀа из шерълра а гаранти лацар кхоанарча дийнахьа авиаперевозкаш лакха комфортно лелалургхилара, къаьстта уж шоай вӀогала тӀа яьнача ханашка.

Ишттa уж вӀогала тӀа яргйолча ханех цаӀ гаьна яц. Укх шера июль бетта Москве хул яханара Олимпийски ловзараш. Аьнацена «ГП» довгӀаргда тӀанхетача пассажирски перевозкай доккхагӀа дола дакъа. Ловзараш долча хана Аэрофлота гӀулакх эшаргда 140 гаргарча мехкарча миллионага кхоачаш болча фега гӀолла наькъаш де лаьрхӀнашта.

Иззал болча пассажираштa уж лаьтта болча хана эшшача тайпара дика гӀулакх лоаттадара проблема шин наькъаца къоастае ниш яц. Хьалхарбар йолаш йолча аэровокзала радикально реконструкци яр — вӀалла тӀа а эцанзар. ЧӀоагӀдир Шереметьево-2 аьнна цӀи а тилла керда аэровокзальни комплекс хьалъелга.

...Хоза я кхаь оагӀорахьара цунна хьатӀаоттача Ӏаждакха хьунца дика товш йола аэровокзал. БӀарг хьоасташ да шерра моттиг дӀа а лаьца багӀача вокзала юххера майда йолча оагӀора кура хьисапе чукьанахьа чу а леста болча шозза вӀаштӀарбаьча операционни залий дукха саьнаш долча кизга гӀирсон цунне тӀа урагӀа яхача транзитни пассажирий залаш, йиъ ресторани бари, конференц-зал, буржуазни авиакомпанеи представительстваш, служебни технически помещенеш чуйолча пӀсазза вӀаштӀаръяьча гӀалои довккхаш дола цун архитектурни сибат.

Цу гӀирсаца меллар пхьаш хӀаманна тӀадерзадаь де — фега гӀолла хьакхъечатул тӀехьагӀа а ишттa баха кийчъеш а йоаккхача ерригача хана авиапассажираштa лакхача боараме гӀулакх делга Ӏалашдаре. 31 самолет овдгӀата тарлу аэровокзала перрона тӀа, хӀаьта царех дуккхагӀъярий пассажираштa ихьан ханна «болх бе» йиш йолаш и цун персонал. Из де торо хулийт гӀирс бокха хиларо а, хьатӀаухача а дӀаухача а пассажирашта эшараш дика теркалдеча пассажираштa вша гӀулакхаш дера технологически схема а.

ДӀабаха безаш бола пассажираш хьабоагӀа аэровокзале 28 легковой машинан 8 автобуси латта моттиг тоъача транспортни эстакада тӀа гӀолла, шоллагӀча этажа тӀарча нох дӀаарабувлача наӀараша кхачалца. ПаргӀатача берригача дӀиболлараштa лаьрхӀача 5000 квадратни метр майда йолча зале — распределителе «Омега» яхача цӀи хезача швейцарски фирмо хьальча Ӏалаьмате йоккхача 60 мугӀ болча информационни табло тӀа я моллагӀча пассажира эшаш йола справка: оформлени ю моттиги секции, самолета тӀаэугача трапа-тамбура номер, из гӀотта ха, дуккха кхыдараш.

Берригешта лаьрхӀача зала кӀеззига вӀамагӀча операционни шин залах пхьанне чу болх дӀаболхаш бараш, цига билеташтa регистраци а багажа оформлени а ю, паспортни таможенни тӀахьежамах чакхбовл. Залий боарамом уж операцеш дика вӀаштӀехьъьяьха еш хиларо йиш хулийт уж сиха чакхъяха, еррига а массехк минута мара ца лоацаш, 24 регистрационни стойка аэровокзала ЭВМ йийна а тӀерадӀакхувсаргаш поахкачеи багаж левточи транспортерашца цунна комплектовани еча зале дӀачутела система йолчен электронни таразашца Ӏалашъь а я. Пассажираштa регистраци еш волча дежурне йиш я переговорни устройстваге тӀоӀ ла багажни отделени болх бунах хьа а бийха дӀаводаш волча пассажира габаритни йола багаж яхье кхача дӀалаьхийта. Цу тайпара йола багаж лораеш лелае еза аьнна хьакхайкадаь болча моллагӀча мухьаца цхьана. Лифтаца цхьоалагӀча этажа тӀа поакх, цигара самолета тӀа дӀатӀаоул. Зале я индивидуальни багажни вординташ, инвалидашта лаьрхӀа калястиш. Цигга я валюта хувца банк, боарамал совгӀча багажах мах дӀанйбу массаш, телефонаш, пассажираштa эша кхы службаш. Формальностий чакхъяьлча, мебель шийй тайпара кийсъяь дӀа а оттаьь хьаьяча йоагӀаш йолча отсенникапителе дӀачуболх уж, цигара 19 телескопически трапех цхьанеца духхьал самолета тӀа боах. Транзи габариташ атта хувца йиш йолаш хиларо йиш хулийт царех советски а доазол дехьарча а еррига самолеташта гӀулакх дарв майда эца.

Ишттa дика уйла яь вӀаштӀехьдаькхад кхьачахьара хьатӀаухача пассажираштa оформлени елга а. Цара тӀоахаьй еррига шоллагӀа этаж. ТӀабаьхкараштa лаьрхӀача паргӀатача шин залах пхьанне чу еррига формальносташ чакхбоал уж, хӀаьта 5—7 минута йолаш 10 автоматически лентойни транспортеро хьакхоачаю багаж дӀалу. Уж цул тӀехьагӀа дӀачуболхача берригача тӀабаьхкараштa йолча зала чу а нӀаьххача делегацешта бола помещенеш, эшаш бола справкаш тела информационни служба. Интуриста вникалаш, Олимпиада-80 йолча хана Организационни комитета викалаш а. Вакзала юххерча майда тӀа я таксеш автобусаш латта моттигаш.

Теркал ца беш бита йиш яц, Ӏо ца хувшаш тӀехбувла а цхьан рейса тӀара шоллагӀча тӀа хувша а транзитни пассажираш, йӀаьххача ханна сеца транзитникаш. Ишттa виза йоацаш бараш оала транзитни пассажираш. Царна хьожаьй еррига кхоалагӀа этаж. Укхаза я хоза кийчъяь хьесжара залаш, ресторан, бераштa лаьрхӀа цӀенош, сервиса кхы службаш.

Сахьата 2100 пассажира гӀулакх де йиш йолаш я керда аэродром. Из да шера 6 миллион болча фега гӀолла наькъаш дерашка кхача йиш я Шереметьево-2 гӀулакх ахилте.

Шереметьево-2 яха керда аэровокзальни комплекс Москвач цаӀ мара йоаца «Олимпийски» фегара гаваь яц. Радикальни реконструкци яь йолаш латт шера 5 миллион совгӀа сат тӀаэца йиш йолча Внуково яхача мекха эггара доккхагӀаьрех цхьан аэропорта. Олимпийски ловзараш долалуш Внукова пассажирски здането реконструкци арьья, шозза дукхагӀа нах тӀаэца йиш йолаш хургья из, хӀаьта аэровокзало сахьата гӀулакх дергда 4200 пассажира.

Модернизаце бахкаш дел латт Домодедово яхача кхы цхьаькха московски аэропорте а. Цун службашка гӀолла чакхбувл дийнахьа 3000 сагага кхоачаш фега гӀолла наькъаш дераш. Цу тайппара, Олимпиада-80 йолча хана аэропортий тӀаийбе йиш хургья сахьата 10.000 сагага гӀортташ пассажираш. Уж дуккха а дукхагӀа ба хьалха хиннача олимпийски столицашка Мюнхенеи Монреалеи авиагаванешка тӀанӀбаьоел.

Валерий НИКОЛАЕВ. (АПН).

ТЕЛЕВИДЕНИ

21 ФЕВРАЛЬ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.30 — XIII-ча Ӏана Олимпийски ловзарашка.
9.10 — «ЦӀе погоням» яха телевизионни дукхактеррайни художественни фильм. КхоалагӀа сери.
10.15 — XIII-ча Ӏана Олимпийски ловзарашка. Хоккей Чехословакие вӀашагӀтеха команда — Швеце вӀашагӀтеха команда.
10.35 — Т. Хренников. 3-гӀа йола симфони.
16.35 — Москверча Фрунзенски хоржамий округа харжархой РСФСР Лакхехьарча Совета депутаташка кандидат оттаенча новкъост А. Н. Косыгина вӀашагӀкхетар. Концерт. СССР Паччахьалкхен академически Доккхача театрера трансляци.
21.00 — «Ха».
21.40 — XIII-ча Ӏана Олимпийски ловзарашка.
22.00 — Хоккей. СССР вӀашагӀтеха команда — Канада вӀашагӀтеха команда. Перерыве — «Лаьмеи дунен тӀа», яха информационни выпуск.

II ПРОГРАММА

8.00 — Передачей программа.
8.10 — «Дай-кошай, цоопат»
8.40; 9.00 — «Зоологи. 7-гӀа класс
9.40 — М. Горький. «Американ бола очерк».
10.05 — Испански меттала къамаьл де.
10.35; 11.00 — Ашараш. 6-гӀа класс.
11.00 — ПТУ дешархошта. Физика.
12.00 — Студенташтa-заочникашта. Лакхера математика. 2-гӀа курс.
13.35 — Ӏилман коммунизм. Социализма дунен система дегӀаяра лакона бодамаш.
14.05 — Подготовительни отделений ладувгӀархошта. Математика.
15.05 — «Лаккара цӀи» яха художественни фильм. «Дунен тӀа вахар духьар» яха шоллагӀа сери.
19.00 — «Хьайбаш лелавеш бекхтоллане хи», Юртабоахами обозрени.
19.30 — «Нохч-ГӀалгӀайчу гӀолла».
19.40 — Хоржамашкара хоржамашка (гӀалгӀай меттала).
20.05 — Бийса дикъала кийла шун, бераш!».
20.20 — «ТӀемашкад лаьза мотт эа дегаргӀоа. Советски Эскаре ТӀема форда флотен Денга (нохчий меттала).
20.30 — Киножурнал.
21.00 — С. Рахманинов. — № 3 йола концерт.
21.45 — «Максим Перепелица» яха художественни фильм.

22 ФЕВРАЛЬ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.30 — XIII-ча Ӏана Олимпийски ловзарашка.
9.10 — «Кинокинъйора клуб».
10.15 — XIII-ча Ӏана Олимпийски ловзарашка. Лыжни спорт. Кхалнах. Ког-соалозаш хеккара спорт. 1000 м. МаӀанаш. Янстельча — кердадараш.
14.30 — Кердадараш.
14.30 — Документальни фильм.
15.30 — «Шахматни школа».
16.00 — «Москва и москвичи я».
16.20 — П. И. Чайковский. Концерт. Солист РСФСР халкъа артист Климов.
16.55 — Города Москвая Бауманска хоржамa округа харжархой РСФСР Лакхехьарча Совета депутаташка кандидат оттаенча новкъоста Л. И. Брежнева вӀашагӀкхетар. Концерт. Съездий Кремлевски Дворецера трансляци.
21.00 — «Ха».
22.00 — XIII-ча Ӏана Олимпийски ловзарашка.
22.15 — Ког-соалозаш фигурни хахкар. МаӀанаш. Шийн лоӀамах йола программа.

II ПРОГРАММА

8.00 — Передачей программа.
8.10 — Ӏилма-популярни фильмай программа.
8.40; 9.30 — Природоведени. 2-гӀа класс.
9.00 — Владимир Ильич Ленин ваь 110 шу дизарга. Ленински моттигашка гӀолла. «Ленин Прагехь» яха документальни фильм.
9.00 — Советски боксёраш.
10.00; 11.35 — Географи. 6-гӀа класс.
11.10 — Английски мотт.
12.05 — Студенташтa-заочникашта. Лакхера математика. 1-гӀа курс.
13.20 — Подготовительни отделений ладувгӀархошта. Физика. Заладаш килачашмар.
13.50 — Экран — хора.
14.50 — Хьехархочунна — лини урок. ШоллагӀа передача. 7-гӀа класс.
19.35 — Ленински юбилейна — вай творчески кердадараш. ДикагӀа йолча изобретенеи рационализаторски предложенеи йола телевизионни конкурс.
20.15 — «Бийса дикъала кийла шун, бераш!».
20.25 — «Нохч-ГӀалгӀайчу гӀолла».
20.45 — «Ӏилма а техника а». Киножурнал.
21.00 — «Ха».
22.00 — «ЦӀе агитатор Трофим Глушков» яха телевизионни художественни фильм.

РАДИО

21 ФЕВРАЛЬ

6.40 — «Юрт гӀулакхаш а декхараш а» (гӀалгӀай меттала.)
6.55 — Ашараш.
7.15 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор.
7.25 — «Сердало» газета обзор.
7.30 — Хоамаш.
8.15 — Нохч-ГӀалгӀай эпсеши эалхара ашараш (гӀалгӀай меттала).
9.15 — «Общественни порядкина да тӀа» яха радиожурнал (эрсий меттала).
9.35 — Ашараш (эрсий меттала).
9.45 — Советски Эскаре ТӀема форда флотен Денга. «БӀухошта дагаук» (нохчий меттала).
10.00 — Передачей программа. Хенттамах бола хоам (эрсий меттала).
10.03 — А. Мальсагов. «Массаз хала дола саг» яхача романа оагӀонаш (гӀалгӀай меттала).
16.20 — Ашараш (нохчий меттала).
16.30 — Хоржамашкара хоржамашка. ДегагӀа бола хунзамаш (эрсий меттала).
16.45 — Ӏилманеи техникаи кердадараш (эрсий меттала).

22 ФЕВРАЛЬ

6.40 — «Юртара Ӏуйре» (эрсий меттала).
7.15 — «Грозненский рабочий» газета обзор.
7.25 — «Ленинан некъ» газета обзор.
7.30 — Хоамаш.
8.25 — Вай мехка халкъа ашараш (нохчий меттала).
9.15 — «Цар Даьзе жерайир». (гӀалгӀай меттала).
9.35 — Ашараш (нохчий меттала).
9.45 — Хьайбаш Ӏацара доахан латт. Доахъарех дикагӀа долча тайпара пайда эцар (гӀалгӀай меттала).
10.00 — Передачей программа. Хенттамах бола хоам (эрсий меттала).
16.01 — «Даьхен тешаме хьехой» (эрсий меттала).
16.15 — «ТӀем тӀа хьехинар, къовсаме чӀоагӀденнар» (нохчий меттала).
16.35 — Халкъа ашараш (гӀалгӀай меттала).

Хаоттам

Тахан республике гӀоллеи Грознеи хувцалуш моркхаш а йолаш, йоачан а йоацаш, малхбоалехьара секунде 0—5 метр чӀоагӀа мух а хьекхаш хилеи фегара температура республике —1 —6, Грозне —3 —5 градус шелал йолаш хилеи тарлу.

Кхоана моркхаш а йолаш, йоачая а йоацаш, цхьайолча моттигашка доах а доаллаш, ша билла а йолаш, тайп-тайпарча оагӀонашкахьара секунде 3—7 метр чӀоагӀа мух а хьекхаш хилеи фегара температура буйсана — 9—14 дийнахьа — 0—5 градус шелал йолаш хилеи тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске ул., 92. Телефонаш: редактора — 9-24-08; редактора заместителa — 9-24-03 белгтохкава секретара — 9-24-00; отделий: партийни вахара — 9-24-04; промышленностеи транспортеи — 9-24-01; юрта боахама — 9-24-06; культура — 9-24-05; кехаштий — 9-24-07; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора 9-24-08; заместителя редактора — 9-24-03; ответственного секретаря — 9-24-00; отделов: партийной жизни — 9-24-04; промышленности и транспорта — 9-24-01; сельского хозяйства — 9-24-06; культуры — 9-24-05; писем — 9-24-07; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинареи, ереи, шоаттеи деношка

СФ00079. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 993.